

ÖP2030

Översiktsplan för Piteå

KONSEKVENSER

BILAGA

Piteå kommun

Där denna symbol förekommer finns mer information att hämta. Alla handlingar som hör till översiktsplanen hittar du på:
www.pitea.se/oversiktsplan

Läsanvisningar

Tidigare har Piteå haft en översiktsplan indelad i tre områden, Stadsbygd (2001), Landsbygd (2007) och Skärgård (2004). ÖP2030 ersätter dessa handlingar och beskriver önskvärd utveckling inom hela kommunen.

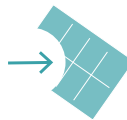
ÖP 2030 består av följande handlingar:

PLANSTRATEGI & MARK- OCH VATTENANVÄNDNINGSKARTA

Planstrategin pekar ut strategier och handlingsriktningar gällande mark- och vattenanvändning i kommunen fram till och med 2030.

Ord som i text markeras **med kursiv stil** är begrepp som används i mark- och vattenanvändningskartan.

BILAGA PLANERINGSUNDERLAG

Planeringsunderlaget visar nuläget, var är kommunen idag i sitt arbete, vilka förutsättningar finns att jobba med.

BILAGA KONSEKVENSER

Bilagan visar konsekvenserna av strategierna och förändringarna i mark- och vattenanvändningen samt en bedömning mot nollalternativet.

BILAGA SÄRSKILT UTLÅTANDE

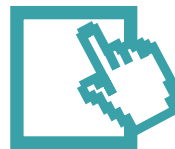
Särskilt utlåtande är en sammanställning samt svar på inkomna synpunkter under utställning ÖP 2030. Länsstyrelsens granskningsyttrande finns med i sin helhet.

Tematiskt tillägg: Vindbruksplan

Översiktsplan 2030

Projektledning: David Sundström, Jessica Nilsson, Frida Åkerström och Maria Öberg

Layout: Eva Lestander

DIGITALT KARTVERKTYG

www.pitea.se/oversiktsplan/karta

Där denna symbol förekommer finns hänvisning var mer information att hämtas.

Där denna symbol förekommer har viktiga hållbarhetsaspekter kopplat till avsnittet tydliggjorts. Alla strategier som redovisas ska genomsyras av hållbarhets-kriterierna, social- ekologisk och ekonomisk hållbarhet. All planering utgår från dem.

Vad är en översiktsplan?

Enligt plan- och bygglagen (PBL) ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunens yta. Översiktsplanens syfte är att ge vägledning och stöd i beslut kring hur mark, vatten och bebyggd miljö ska utvecklas, bevaras och användas.

Planen är inte rättsligt bindande, men är tyngre än andra beslutsunderlag genom sin förankring i en planeringsprocess som garanterar samråd och insyn.

Översiktsplanen lägger fast långsiktiga övergripande strategier. Den ska fungera som ett stöd för det interna arbetet och ge riktlinjer för detaljplans- och bygglovshantering, vilket

innebär att den måste vara aktuell och spegla politiska bedömningar.

I Piteå är målet att översiktsplaneringen ska vara en kontinuerlig process där kommunfullmäktige en gång under varje mandatperiod tar ställning till om översiktsplanen är aktuell. Denna översiktsplan omfattar utvecklingen i kommunen i första hand fram till och med 2030, men innehåller även tankar på fortsatt utveckling.

Du hittar mer information kring översiktsplaner på www.pitea.se/oversiktsplan

Innehåll

I	Sociala konsekvenser.....	1
1.1	Sociala konsekvenser, inverkan på social hållbarhet.....	1
1.2	Metod.....	1
1.3	Avgränsningar.....	2
1.4	Generell bedömning av planens inverkan på social hållbarhet.....	2
1.5	Bostäder och byggande.....	3
1.6	Gestaltning.....	4
1.7	Grönstruktur.....	5
1.8	Kultur och fritid.....	6
1.9	Teknisk försörjning: IT- kommunikation.....	7
1.10	Teknisk försörjning: Avfallshantering och VA-försörjning.....	7
1.11	Kulturmiljö.....	7
1.12	Klimat och energi.....	8
1.13	Miljö, hälsa och säkerhet.....	8
1.14	Trafikplanering.....	8
1.15	Korta resor.....	9
1.16	Kollektivtrafik.....	10
1.17	Godstrafik.....	10
1.18	Skärgården och havet.....	10
1.19	Vatten.....	11
1.20	Natur.....	11
1.21	Materialförsörjning.....	11
1.22	Arbete och företagande.....	12
1.23	Besök och handel.....	12
2	Ekologiska konsekvenser, inverkan på miljön.....	13
2.1	Bakgrund.....	13
2.2	Metod.....	13
2.3	Planförslagets miljöpåverkan.....	13
2.4	Hur har lokala miljökonsekvenser påverkat planförslaget?.....	16
2.5	Inverkan på miljökvalitetsmålen.....	17
2.6	Boende och Byggande – inverkan på miljön.....	23
2.7	Planförslaget och områden klassade enligt 7 kap. miljöbalken.....	29
2.8	Uppföljning.....	30

3	Ekonomiska konsekvenser.....	31
3.1	Om tillväxt, välfärd och ekonomisk hållbarhet.....	31
3.2	Metod.....	31
3.3	Generell konsekvensbedömning.....	31
3.4	Bostäder och byggande.....	32
3.5	Gestaltning.....	33
3.6	Grönstruktur.....	33
3.7	Kultur och fritid.....	34
3.8	IT- kommunikation.....	34
3.9	Avfallshantering och vatten- och avloppsförsörjning.....	35
3.10	Kulturmiljö.....	35
3.11	Klimat och energi.....	36
3.12	Miljö, hälsa och säkerhet.....	36
3.13	Trafikplanering, Korta resor, Kollektiv- och godstrafik.....	36
3.14	Vatten, havet och naturen.....	37
3.15	Arbete och företagande.....	38
3.16	Besök och handel.....	38
4	Konsekvenser för riksintressen.....	39
4.1	Kulturmiljövård (MB 3 kap 6 §).....	39
4.2	Naturvård samt Natura 2000-områden (MB 3 kap 6 § samt 7 kap 27-29 §§).....	39
4.3	Norbottens kust och skärgård (MB 3 kap 6 § samt 4 kap 1-2 §§).....	39
4.4	Rennäringen, yrkesfisket eller vattenbruk (MB 3 kap 6 § samt 4 kap 5 §).....	40
4.5	Kommunikationsanläggningar (MB 3 kap 8 §).....	41
4.6	Elproduktion och distribution (MB 3 kap 8 §).....	42
4.7	Vattenförsörjning (MB 3 kap 8 §).....	42
4.8	Totalförsvaret (MB 3 kap 9 §).....	42
4.9	Vindbruk (MB 3kap 8 §).....	42
4.10	Jord- och skogsbruk (MB 3 kap 4 §).....	42
4.11	Värdefulla ämnen och mineral (MB 3 kap 7 §).....	43

I Sociala konsekvenser

Ett samhälle som är socialt hållbart har människornas behov och förutsättningar i centrum där alla har samma möjligheter att ta del av det goda samhället.

Samhället vilar på en demokratisk värdegrund där **mångfald, hälsa, delaktighet och trygghet** är i fokus.

Översiktsplanen påverkar på olika sätt, direkt och indirekt, människors levnadsval och levnadsvillkor. Den ska vara en viljeinriktning för hur Piteå ska utvecklas och bevaras. Samtidigt är stadens utveckling beroende av många olika faktorer till exempel de sociala förhållandena. Olika grupper i samhället har olika behov och livsvillkor men denna strategiska nivå som en översiktsplan omfattar medför att en generalisering är nödvändig. Den inverkan som strategierna har på social hållbarhet, beskrivs i detta dokument.

Konsekvensbedömningar och djupare analyser bör göras utifrån hållbarhetskriterierna i arbetet med riktlinjer och fördjupningar i översiktsplanens fortsatta arbete. Framst gäller detta barnperspektivet.

I.1 Sociala konsekvenser, inverkan på social hållbarhet

Översiktsplanen påverkar på olika sätt, direkt och indirekt, människors levnadsval och levnadsvillkor. Den ska vara en viljeinriktning för hur Piteå ska utvecklas. Samtidigt är stadens utveckling beroende av många olika faktorer som till exempel de sociala förhållandena.

Olika grupper i samhället har olika behov och livsvillkor, men denna strategiska nivå som en översiktsplan omfattar medför att en generalisering är nödvändig. Den inverkan som strategierna har på social hållbarhet, beskrivs i följande dokument.

Ytterligare konsekvensbedömningar och djupare analyser bör göras utifrån hållbarhetskriterierna i arbetet med riktlinjer och fördjupningar i översiktsplanens fortsatta arbete.

I.2 Metod

- Social hållbarhetsbedömning har genomförts utifrån innehållet i dokumentet *Planstrategi – översiktsplan Piteå 2030*.
- Tjänstemän på kommunen har studerat strategierna, utifrån de fyra inriktningarna som är antagna i Plan för hållbarhet som beskriver social hållbarhet i Piteå. Dessa är Mångfald, Hälsa, Delaktighet och Trygghet.
- Bedömningarna av inverkan på social hållbarhet är genomförda utifrån "stora penseldrag" på generell nivå.
- Frågeställningarna som använts vid bedömningarna är:
  - Om strategierna genomförs, vad innebär det utifrån social hållbarhet?
  - Om strategierna inte genomförs, vad innebär det utifrån social hållbarhet?
- Bedömningarna bygger på planeringsunderlag, kartläggningar och evidensbaserad kunskap.

1.3 Avgränsningar

I detta arbete har varje del i planstrategin bedömts som en helhet.

Alla strategier har granskats men endast de strategier som bedöms ha en inverkan på den sociala hållbarheten och som är av vikt ingår i konsekvensbedömningen.

1.4 Generell bedömning av planens inverkan på social hållbarhet

Strategiernas, i dokumentet Planstrategi, inverkan på den sociala hållbarheten beskrivs utifrån inriktningar som antagits i dokumentet *Plan för hållbarhet*.

Planförslaget innebär att hållbarhetsperspektiven genomsyrar planeringen och arbetet kring ett framtida Piteå utifrån mark och vattenanvändning. Det innebär att sociala, ekologiska och ekonomiska perspektiv beaktas i arbetet och finns med som förutsättningar i översiktsplanens hela arbete.

Människors hälsa påverkas till stor del av miljön som man vistas i. Därför är strategierna som beaktar risker med buller och luftföroreningar i områden där människor rör sig i vardagen viktiga. Även vikten av att värna om miljöer som möjliggör för människor att ha ett aktivt friluftsliv, få rekreation, skapa möten med mera ska lyftas

Att stärka förutsättningarna för människor att kunna vara delaktig i samhällsprocesser men också kunna studera och arbeta på distans och på andra platser än där man bor är en kommunal utmaning som lyfts i planstrategin.

Att ha möjlighet till bland annat en bostad är ett viktigt trygghetsperspektiv och lyfts på olika sätt i strategierna. Trygghetsfrågor med perspektivet barn och jämställdhet bör tas med tidigt i processerna

Att tidigt i planeringsprocessen medverka med "sociala hållbarhetsglasögon" innebär att människors livsvillkor och förutsättningar kan beaktas och skapar därigenom goda förutsättningar för att de som verkar, lever och bor i Piteå.

Konsekvenser av nollalternativet kan innebära en stagnation i utvecklingen av arbetet med **mångfald**, **hälsa**, **delaktighet** och **trygghet** inom samhällsplanering. Detta kan leda till bland annat segregation på grund av att mångfaldsperspektivet inte beaktas inom bland annat bostadsbyggandet, tillgång till grön miljö, tillgänglighet för olika grupper i samhället etc. Det får heller inte glömmas bort att skapa förutsättningar för mötesplatser och social samvaro för människor i alla delar av kommunen.

1.5 Bostäder och byggande

(+) Om strategin genomförs/ (-) Om strategin inte genomförs.

Planförslagets strategier innebär att fler bostäder med olika upplåtelseformer kan byggas och detta i sin tur skapar goda förutsättningar för att fler människor kan få tillgång till bostad och därigenom en trygghet.

Strategierna syftar till att skapa trygga och tillgängliga bostadsområden där hälsosamma val kan göras.

Mångfald

- + Varierande bostads- och upplåtelseformer motverkar segregation och skapar möjlighet för många att få boende utifrån sina förutsättningar.
- + Det finns strategier som möjliggör generationsväxling i olika bostadsområden och orter. Behovet av detta har lyfts främst utifrån landsbygd där många äldre vill byta bostadsform från hus till lägenhet. Man uttrycker önskemål om att kunna bo kvar i byn men det finns inte tillgång till lägenheter.
- Om lägenheter och andra bostäder prioriteras i vissa centra kan det dock bli en begränsning av möjligheter för nyinflyttade att välja bostadsområde/ ort. Det kan också befästa segregationen i redan byggda bostadsområden där socialt ekonomiskt utsatta får/ har bostad.

Hälsa

- + Bebyggelseområden som är sammanlänkande med grönstruktur och gång- och cykelvägar skapar bra förutsättningar att välja gå och cykla till och från olika aktiviteter. Det ska vara enkelt att välja alternativ till bil.

Delaktighet

- Avsaknad av strategier för områden lämpliga för bostäder kan leda till förhastade beslut eller att inte besluten är förankrade av kringboende eller övriga medborgare. Det kan påverka tilliten från medborgarna.

Trygghet

- + En god planberedskap och aktivt kommunalt agerande, exempelvis en bostadsförsörjningsplan, ger möjligheter för alla att kunna få tillgång och möjlighet till en bostad.
- + Att ha god planberedskap skapar bättre helhetsperspektiv och en tydlighet i prioriteringsordning. Är en viktig förutsättning för tillgång till redan befintliga samhällsfunktioner och service, exempelvis närhet till skola, vård omsorg, kollektivtrafik och infrastruktur.
- + Områden med flera verksamheter (blandstad) som har verksamheter och aktiviteter spridda under hela dygnet, skapar en miljö där människor vistas under längre tid vilket ger en trygghetskänsla.
- Avsaknad av till exempel en väl genomarbetad bostadsförsörjningsplan och beskrivning av miljön kring bostadsområden innebär en risk att vissa grupper i samhället utestängs från möjligheten att bo och leva i kommunen.
- Det finns en risk för att enskilda intressen styr och får stort genomslag i bostadsbyggandet om inte en god planberedskap finns.
- Det kan bli komplicerat om man inte beaktat tidigare strukturer i samhället.

Man kan få svårigheter att prioritera och samhällsfunktioner kan komma att måsta ändras vilket kan leda till stora kostnader.

- Avsaknad av målbilden för blandstad, kan skapa områden som är segregerade och ger ett "öde" intryck under vissa tider på dygnet.

1.6 Gestaltning

(+) Om strategin genomförs/ (-) Om strategin inte genomförs.

Planförslagets strategier stärker Piteås attraktivitet och gör så att människor trivs och tilltalas av kommunen som helhet på olika sätt.

Mångfald

- + Ett stadsmiljöprogram där hållbarhetsperspektiv beaktas ger trivsel och delaktighet. Alla kan njuta av stadens attraktioner på lika villkor.
- + Vid bra planering och helhetstänkande ger fler god tillgänglighet av stränder i kommunen. Främst viktigt i centrum.
- Om perspektiven inom inriktningen mångfald inte beaktas så finns risker att många grupper i samhället inte kan vara med på egna villkor i den offentliga miljön.
- Kan begränsa användningen av stränder utifrån tillgänglighet olika årstider. Det kan också påverka allmänhetens tillgång till stränderna om enskilda intressen inte inräknas i processen kring stadsbyggandet.

Hälsa

- + Att skapa miljöer där solljus och dagsljus kan komma fram, är främjande för hälsan.
- + Att kunna använda Piteås stränder för aktivt friluftsliv, rekreation och fysisk aktivitet är stärkande för folkhälsan.

Delaktighet

- + Människan stärks i sin förankring till platsen/området om kvaliteter, särdrag och historien till platsen får präglade den. Människans upplevelser av platsen stärks.
- Generell avsaknad av socialt hållbart perspektiv i strategierna begränsar människors delaktighet i samhället.

Trygghet

- + Estetiskt tilltalande och fina miljöer skapar trygghetskänsla och är förebyggande för skadegörelse och klotter
- + Orienterbarhet och igenkännande ger ökad förståelse för platser, vilket innebär ökad trygghet.

1.7 Grönstruktur

(+) Om strategin genomförs/ (-) Om strategin inte genomförs.

Planförslagets strategier innebär att många olika grupper av människor kan få tillgång till olika former av grönska och gröna rum i kommunen.

Mångfald

- + Om så många som möjligt kan vistas i olika gröna områden är det inte bara en hälsovinst utan också en attraktionskraft för kommunen. Exempelvis tillgänglig turism och upplevelse.
- Om grupper i samhället begränsas i möjligheterna till gröna områden kan det skapa ett utanförskap men också påverka hälsan på lång sikt.
- Om barnperspektivet inte tas med i beaktning när de gröna miljöerna planeras försvåras spontanleken men också möjligheten för barn att vistas tryggt i området.
- Om grönska och gröna rum inte finns vid och kring där människor bor och verkar begränsas utevistelsen främst för de grupper som inte kan ta sig till andra gröna områden.

Hälsa

- + Grönstruktur och sammanhängande gröna stråk möjliggör fysisk aktivitet, rekreation och aktivt friluftsliv. Det ger höjd livskvalitet och stärker folkhälsan. Dock bör rekommenderat avstånd till gröna områden preciseras.
- + All vegetation bidrar till god luftmiljö och fungerar även som bullerdämpning sommartid.
- + De gröna och blå elementen bestående av grönska och vatten bidrar med värden som är avgörande för stadernas ekonomiska utveckling, människors hälsa och livskvalitet och de skapar en trivsam och attraktiv stad. Stadens grönska möjliggör också ett bättre klimat i stadsmiljö.
- + Sammanhängande stränder för promenader blir mer lättåtkomliga och kan lättare användas för fysisk aktivitet och sociala möten.
- + Barns hälsa stärks, deras orienteringsförmåga, spontanlek, rörelsefrihet, kunskap om sin egen närmiljö utvecklas. Pedagogiska utemiljöer för barns utveckling och inläring är viktiga.
- Strandpromenader som avgränsas av olika barriärer blir svåra att ta sig fram på. Detta medför att användningen av dessa minskar.
- Barns inspiration, rörelsefrihet, upptäckarglädje, spontanlek och självständighet begränsas om inte sammanhängande stråk finns. Barn styrs då till att utföra aktiviteter mer planerat om de behöver transportera sig längre sträckor och ha vuxna med sig. Om exempelvis parker, skogsdungar och grönområden byggs bort skapas barriärer och lekomyrådena flyttas till andra ställen som ej är säkrade, till exempel vägar. Även långa avstånd till områden begränsar

Delaktighet

- + Positivt med fördjupade planer när det gäller gröna frågor i särskilda områden. Kan bidra till större delaktighet.

Trygghet

- + Att kunna ha en närhet och igenkänning till olika miljöer där människor vistas är viktigt för tryggheten. Motion, aktivt friluftsliv, sociala möten är några exempel på aktiviteter där gröna områden används.

1.8 Kultur och fritid

(+) Om strategin genomförs/ (-) Om strategin inte genomförs.

Planförslagets strategier innebär att relativt många människor kan få tillgänglighet till kultur och fritidsanläggningar.

Mångfald

- + Strategin lyfter upp tillgängligheten vid planering av nya anläggningar och det skapar goda förutsättningar till människor att kunna välja utifrån sina olika förutsättningar. Det innebär att fler får möjlighet att använda kultur – och fritidsanläggningar.
- Om byggande av näridrottsplatser inte stöds så kan det försvåra för barn och unga att utöva fysisk aktivitet i närområdet där man bor och vistas.
- Barn och andra grupper kan utestängas från vissa områden i staden om tillgängligheten begränsas.

Hälsa

- + Ett rikt och brett utbud av olika kultur- och fritidsaktiviteter gör att man enkelt kan göra hälsosamma val i vardagen.
- + Kultur och fritidsaktiviteter utifrån alla synvinklar är positivt och stärker folkhälsan.

Delaktighet

- + Föreningslivet är en viktig del av civilsamhället och ger bland annat sociala kontakter och gör att många kan delta i olika aktiviteter.
- + Konstnärlig utsmyckning kan vara en inspirationskälla och ökar attraktionskraften.
- Ett begränsat utbud av platser och anläggningar för kultur- och fritidsaktiviteter kan skapa ett utanförskap.
- Centralisering och prioritering kan ge en avsaknad av näridrottsanläggningar i olika stadsdelar och på landsbygden. Spontanidrotten minskas och planerade aktiviteter prioriteras utifrån där klubbar samlas.

Trygghet

- + Estetiskt tilltalande och fina miljöer skapar en trygghetskänsla.
- Områden som är ensliga eller där människor inte vistas naturligt upplevs ofta som "ödsliga" och kan skapa en otrygghet.

1.9 Teknisk försörjning: IT- kommunikation

(+) Om strategin genomförs/ (-) Om strategin inte genomförs.

Planstrategin visar på utveckling av IT-kommunikation vilket gynnar befolkningens delaktighet och trygghet.

Mångfald

- + Fler grupper får åtkomst till IT-kommunikation och kan delta i samhällsprocessen. Fler får möjlighet att ta del av information och kan kommunicera med olika myndigheter och andra verksamheter.

Hälsa

- + Kan ge ökad användning av E-hälsa i samverkan med andra aktörer.

Delaktighet

- + Självständighet skapas genom möjligheten av att arbeta och studera.
- Om inte tillgång till IT kommunikation kan erbjudas/ finns i hela kommunen begränsas möjligheten till delaktighet för medborgare i alla grupper.
- Universitet, och övriga utbildningsformer begränsas för nyetablering och utveckling i Piteå.

1.10 Teknisk försörjning: Avfallshantering och VA-försörjning

(+) Om strategin genomförs/ (-) Om strategin inte genomförs.

Planförslagets strategier säkerställer att de som lever, verkar och bor i Piteå har tillgång till rent vatten och hållbar avloppshantering.

Hälsa

- + Säkra att rent dricksvatten finns i kommunen. Livsviktigt för människor, växter och djur.
- Risk för sjukdom, smittspridning och i slutändan ohälsa och påverkan på människan.

Delaktighet

- + Alla har möjlighet att medverka i miljöarbetet på ett enkelt sätt.
- Om inte goda förutsättningar för avfallshantering finns kan det leda till ett minskat engagemang.

1.11 Kulturmiljö

(+) Om strategin genomförs/ (-) Om strategin inte genomförs.

Planförslagets strategier innebär att värdefulla kulturmiljöer skyddas och ger ett mervärde för kommande generationer.

Mångfald

- + Värdefulla kulturmiljöer skyddas och leder till förståelse och känsla av sammanhang för kommande generationer.
- Historiska miljöer och därigenom ett kulturellt värde kan försvinna, exempelvis vid en eventuell brand, och man tappar igenkännande miljöer och identitet för staden.

1.12 Klimat och energi

(+) Om strategin genomförs/ (-) Om strategin inte genomförs.

Planförslagets strategier stärker möjligheterna att den goda miljön och hälsan stärks.

Hälsa

- + Kan medföra positiva förändringar när det gäller bland annat luftföroreningar och koldioxidutsläpp. Men också förenkla för att kunna göra miljö- och hälsosamma val i vardagen.
- Risk för påverkan av naturen och den attraktiva utomhusmiljön om för stor vikt läggs på behovet av mark för distribution av energi, t.ex. för fjärrvärme, fjärrkyla, vindkraft, solenergi och bioenergi. Buller och ökad biltrafik kan ske i områden som används för t.ex. rekreation. Tysta miljöer kan försvinna och naturlandskap påverkas.

1.13 Miljö, hälsa och säkerhet

(+) Om strategin genomförs/ (-) Om strategin inte genomförs.

Planförslagets strategier innebär att människors hälsa och säkerhet tas i beaktning vid samhällsplanering.

Hälsa

- + Om konsekvensbeskrivningar görs kan hälsorisker elimineras.
- Om inte strategierna följs riskeras människors hälsa, särskilt utsatta är barn.

Delaktighet

- Om inte strategierna följs så kan följden bli att medborgarnas tillit till samhället sviktar. Man kanske får bygglov på mark som inte är lämplig, tillgången till rent vatten kan begränsas på grund av översvämningar och förorenat dricksvatten.

Trygghet

- + Att kunna lita på att samhället har en beredskap vid klimatförändringar som påverkar kommunen. Det kan gälla vägar, rent vatten men också byggnader och lokalisering av nya byggnationer.

1.14 Trafikplanering

(+) Om strategin genomförs/ (-) Om strategin inte genomförs.

Planförslagets strategier underlättar vardagslivet för medborgarna och skapar förutsättningar för hållbart resande.

Mångfald

- + Strategin är viktigt utifrån förutsättningar för barn, äldre och personer med funktionsnedsättning att kunna vistas i staden och uträtta ärenden.

Hälsa

- + Strategierna skapar incitament att välja hållbara transporter, exempelvis cykel och kollektivtrafik. Detta leder till stärkt folkhälsa och attraktiva miljöer.
- + Om det är enkelt, snabbt och smidigt att göra andra val av transportmedel än bilen kommer fler att välja de alternativen.
- + Trafiksäkerheten är viktig. Barnperspektivet bör lyftas i planeringen.

- Risk för fortsatt eller ökad bilanvändning om inte styrmedel så som till exempel parkeringsavgifter införs.

Delaktighet

- + Underlättar vardagslivet. Nära till arbetsplatser, skola, handel och service.
- + Skapar vidgad arbetsmarknad för de som bor i kommunen samt ger en bra förutsättning för "hela resan" perspektivet (hållbara transporter).
- Om avsaknad av strategins intention gällande cyklister och gångtrafikanter kan det påverka bland annat studenter och arbetspendlare att välja bilen som alternativ.
- Risk för att beteendeförändringarna tar längre tid då förutsättningarna till att välja hållbara alternativ inte finns i rätt utsträckning.

1.15 Korta resor

(+) Om strategin genomförs/ (-) Om strategin inte genomförs.

Planförslagets strategier lyfter trygga och säkra vägar där tillgängligheten är i fokus.

Mångfald

- + Tillgängliga gångbanor är särskilt viktiga för barn, äldre och funktionsnedsatta.

Hälsa

- + God tillgänglighet och säkerhet på gång- och cykelvägar gör att man väljer att gå och cykla i större utsträckning. Detta stärker folkhälsan.

Delaktighet

- + Skapar bra förutsättningar för fler att kunna välja cykel som alternativ till bil. Underlättar vardagslivet.

Trygghet

- + Separerade gång- och cykelvägar skapar en trygghetskänsla för de gående att inte bli påkörda av cyklister, skapar också en trygghet för cyklister att inte vara mitt bland bilister.
- Om inte strategin om säkra skolvägar genomförs kan det påverka och inskränka barns rörelsefrihet men också ökad miljöpåverkan då föräldrar kan känna behov att skjutsa sina barn mer i bil.

1.16 Kollektivtrafik

(+) Om strategin genomförs/ (-) Om strategin inte genomförs.

Planförslagets strategier innebär att kollektivtrafiken ska vara tillgänglig och kunna användas av många olika grupper i samhället. "Hela resan" perspektivet är viktigt.

Mångfald

- Risk för utestängning av vissa grupper om inte kollektivtrafiken inte är användarvänlig och framkomlig för exempelvis personer med funktionsnedsättning och barnfamiljer.

Delaktighet

- + Viktigt utifrån vardagslivet, studier, arbetslivet, "hela resan" perspektivet. Skapar goda förutsättningar till att göra andra val än bil.
- + Förenklar för bland annat arbetspendlare och studenter som reser dagligen och vill ha enkla och snabba transporter till och från
- En otillgänglig kollektivtrafik kan påverka arbetspendling, skolgång. Detta kan leda till minskad turtäthet.

1.17 Godstrafik

(+) Om strategin genomförs/ (-) Om strategin inte genomförs.

Planförslagets strategier leder till ökad användning av järnväg vilket kan innebära att tunga transporter i centrum minskar.

Hälsa

- Risk för hälsopåverkan om tung trafik ökar genom Piteå stad. Luftföroreningar och buller som är direkt hälsoskadligt men också ökad risk för olycksfall och skador.

Trygghet

- + Viktigt utifrån medborgarnas trygghet och säkerhet att man kan lita på kommunens säkerhets och trygghetsarbete.

1.18 Skärgården och havet

(+) Om strategin genomförs/ (-) Om strategin inte genomförs.

Planförslagets strategier innebär att skärgården och havet görs tillgänglig på olika sätt.

Mångfald

Positivt att många olika grupper kan få tillgång till dessa besökspunkter. Bamperspektivet bör beaktas.

+

Hälsa

- + Strategierna skapar bra förutsättningar för ett aktivt friluftsliv och rekreation.
- Buller och starka ljud kan vara påfrestande för många människor och djur. Om strategierna inte följs kan dessa tysta områden bli färre i kommunen.

1.19 Vatten

(+) Om strategin genomförs/ (-) Om strategin inte genomförs.

Planförslagets strategier innebär att värdefulla vattenmiljöer bevaras och stärker ekosystemet. Hållbarhetsperspektiven lyfts som en viktig del i utvecklingen av områdena.

Hälsa

- Risk för kontaminering av sjöar och vattendrag. Detta kan vara en källa till smittspridning och orsaka sjukdomar på befolkningsnivå.

Delaktighet

- + Strategierna är ett viktigt stöd i arbetet med bevarande av specifika miljöer. Detta för fiskare att ska kunna utföra sin näring men också utifrån naturens ekosystem.

1.20 Natur

(+) Om strategin genomförs/ (-) Om strategin inte genomförs.

Planstrategin innebär att Piteås naturvärden beaktas och kan ses som en tillgång för attraktiviteten i kommunen. Skapar även goda förutsättningar för människor att vistas i och nära naturen.

Mångfald

- + Skapar möjligheter för många olika grupper i samhället att vistas i naturen.
- Kan leda till att vissa grupper i samhället inte kan vistas i naturen.

Hälsa

- + Strategierna är ett viktigt stöd i arbetet med ökad möjlighet av naturupplevelser, för både nuvarande och kommande generationer. Stärker bland annat folkhälsan.

1.21 Materialförsörjning

(+) Om strategin genomförs/ (-) Om strategin inte genomförs.

Planförslagets strategier innebär bland annat att framtida dricksvattnet säkerställs i kommunen.

Hälsa

- + Ett aktivt friluftsliv i olika varierande naturområden är berikande och stärker folkhälsan.
- Om ökad exploatering av naturgrusavlagringar kan tillgången till rent dricksvatten påverkas.

1.22 Arbete och företagande

(+) Om strategin genomförs/ (-) Om strategin inte genomförs.

Planstrategin syftar till att stärka förutsättningarna för arbete i Piteå. Planförslaget verkar för att stärka företagsklimatet och därigenom kunna skapa nya arbetstillfällen.

Delaktighet

- + Fortsatt utvecklingsarbete i de utpekade tillväxtområdena kan öka antal arbetstillfällen och stärka redan befintliga. Viktigt att många olika branscher finns för att göra Piteå mindre sårbar och skapa arbetsplatser "alla kan få plats".

1.23 Besök och handel

(+) Om strategin genomförs/ (-) Om strategin inte genomförs.

Planstrategin syftar bland annat till att tydliggöra redan befintliga handelsplatser.

Mångfald

- + Om jämställdhetsperspektivet beaktas i planeringen underlättas bland annat vardagslivet och tryggheten stärks.

Delaktighet

- En risk för att splittrad handel ökar beroendet av bil, eller att människor som inte har tillgång till bil utestängs.

2 Ekologiska konsekvenser, inverkan på miljön

2.1 Bakgrund

Översikts- och detaljplaner behandlar lokaliserings- och exploateringsfrågor och anger tillåten eller önskvärd mark- och vattenanvändning. Därigenom anges även förutsättningar för tillstånd för olika verksamheter och åtgärder. En kommun ska alltid göra en miljöbedömning av planerna, dock med förbehållet att all betydande påverkan på miljön inte går att identifiera i förväg.

Piteås aktuella planförslag är av flexibel karaktär vilket medger ett större utrymme för efterkommande beslut än när planen är mer detaljerad. En flexibel översiktsplan behöver inte uppfylla kraven på en miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken. Redovisningen görs här under rubriken – "Inverkan på miljön", som inte ska förväxlas med en formell miljökonsekvensbeskrivning. Piteå kommuns planförslag belyses utifrån aspekter som intrång på värdefulla områden, buller, utsläpp, kapacitet i avloppsreningsverk med mera.

2.2 Metod

Miljöpåverkan beskrivs inom de områden som kan komma att påverkas betydligt, med utgångspunkt utifrån de nationella miljökvalitetsmålen. Vidare görs en jämförelse med den sannolika utvecklingen – trenden om inte planförslaget genomförs. Följande frågor besvaras:

- Vad får planen för miljökonsekvenser?
- Hur har miljökonsekvenser påverkat planen?
- Vad är det som har gjort att översiktsplanen ser ut som den gör?

2.3 Planförslagets miljöpåverkan

Analysen i Översiktsplan 2007 redovisade ett överskott av bostäder i Piteå. Vid tidpunkten för det aktuella planförslaget bedöms behovet vara cirka 1 500 nya bostäder fram till 2020. Vattennära boende och små lägenheter i centrum efterfrågas i kommunen. Det finns även en efterfrågan på nya villaområden närmare centrum.

Här beskrivs den inverkan på miljön som förväntas bli konsekvensen av planförslagets genomförande av förtätningar och landsbygdsutveckling. Planförslaget redovisar strategier och interna riktlinjer för att skapa en väl fungerande infrastruktur för en levande småstad och landsbygd med målet 46 000 invånare fram till år 2030. Kommunen vill skapa förutsättningar för en ökad befolkning genom satsningar på flerfamiljshus i de fem landsbygdscentra Jävre, Hortlax, Sjulnäs/Roknäs, Norrfjärden och Rosvik. Landsbygdscentra kan även stärkas genom att viss fritidsbebyggelse omvandlas till permanentboende samt genom att erbjuda nya boenden i strandnära lägen.

I Piteå stad är det viktigt att även fortsättningsvis kunna erbjuda attraktiva möjligheter för mindre hustyper eftersom enfamiljshus har stark ställning i Piteå. I anslutning till centrum behöver nya större områden med bostäder tillkomma. En förstoring av stadskärnan kan åstadkommas i och med utvecklingen av Västermalm (före detta Bangården).

Livsmiljö

I Piteå kommun bor cirka 41 500 personer vilket ungefär motsvarar 13 invånare per kvadratkilometer. Drygt 41 procent av befolkningen bor på landsbygden. Kommunen är vidsträckt och inom dess gränser finns över 40 byar av varierande storlek. Befolkningsantalet förväntas öka och målet är 46 000 invånare till år 2030. Utmaningarna är att befintliga och nya boendemiljöer tillförs i 200 lägenheter samtidigt som förutsättningarna för friluftsliv och växt- och djurliv bevaras eller utvecklas. Stränderna och stadens vatten ska vara en tillgång för alla och förtätningen av stadskärnan och landsbygdscentra ska bidra till att stärka underlaget för såväl kollektivtrafik som för ökad gång- och cykeltrafik.

Buller och luftkvalitet

Förtätning av bebyggelse längs befintligt vägnät innebär ökade möjligheter för människor att resa hållbart. Det finns ett stort behov i kommunen av att arbeta med beteendeförändring för att få över bilister till cykel-, gång- eller kollektivtrafik. En resvaneundersökning, som gjordes i Piteå 2011, visade att 79 procent av alla resor företogs med bil.

Det finns många brister i gång- och cykelbanenätet som måste åtgärdas för att kunna erbjuda en trygg och säker framkomlighet. Exempelvis saknas fortfarande gång- och cykelväg igenom hela stadskärnan i Piteå stad. En gång- och cykelplan för framtida utveckling av gång- och cykelvägnätet för stads- och landsbygd togs fram 2011. Dock behöver denna revideras.

Järnvägstrafiken i Piteå består idag endast av godstransporter eftersom persontrafiken genom Piteå sedan länge är nedlagd. Det långsiktiga arbetet med järnvägstrafik genom Piteå handlar huvudsakligen om den framtida Norrbotniabanan mellan Umeå och Luleå. Järnvägen är planerad att dras över kommunens största grundvattenreservoar, Piholmsheden, som till viss del är exploaterad genom täkt- och industriell verksamhet.

Flygtrafik, både person- och godstrafik, sker via Luleå Airport i Kallax, Luleå kommun. Även Långnäs flygplats i Piteå kommun är viktig som komplement för mindre flygplan och helikoptrar, samt som övningsfält. När det gäller flygbuller bedöms planförslaget inte medföra några konflikter för influensområden även om en förtätning och utbyggnad föreslås i nordöstra kommundelen.

Idag går många tunga och långa transporter genom områden som inte är anpassade för dessa. Piteå klarar dock samtliga miljökvalitetsnormer i det som kallas "värsta gaturum". Piteå ligger däremot så nära normen för kväveoxidhalt att man är skyldig att följa halterna genom kontinuerlig mätning. Vid förtätning av Piteå stad blir det en utmaning att klara miljökvalitetsnormen för kvävedioxid och partiklar. Detta framförallt längs Timmervägen och Sundsgatan, men även i stadskärnan, vid Hamnplan i Piteå stad.

Rekreation

Planförslaget tar ett helhetsgrepp på rekreation och friluftsliv. Detta inom tätorterna, på landsbygden samt i havsmiljöerna. Parker och grönområden finns med som en viktig förutsättning vid förtätningen. Dock finns en risk för att planeringen för utvidgning av stadsdelarna Lövhöjden, Acusticum och Västermalm gör att tillgången till större grönområden minskar. Här finns en vision om att de nya bostadsområdena ska planeras utifrån tillgång till friluftsliv och rekreationsytor, men det anges inte hur dessa planer kan komma att påverka tillgången till befintliga grönområden. Utredningsområdena för bebyggelse vid Strömlida, Pitholm, Fårön och Hortlax-Bergsviken kan innebära en ökad risk för fragmentering av landskap, grönstråk och värdekäpor, något som riskerar menlig påverkan på det rörliga friluftslivet.

Risikförhållanden

Planförslaget beskriver bland annat risker som följd av klimatförändringar men även risk för utsläpp genom olyckor vid transport av farligt gods. Risker genom förorenad mark, vid både pågående och nedlagda verksamheter, är otillräckligt redovisade i planförslaget. Även områden som är känsliga för höga flöden är otillräckligt redovisade.

Idag går många tunga och långa transporter genom områden som inte är anpassade för dessa. Infrastruktur med E 4:an, järnväg och kommande Norrbottenbanan, samt flygplats inom fyra mil, är fördelaktigt för transportintensiva verksamheter och kan härigenom locka till sig nya, även tillståndspliktiga, verksamheter. Ökad transport av farligt gods ökar också risken för olyckor med spill till vatten, mark och luft. Konsekvenserna av dessa kan förvärras om nya bostäder och verksamheter byggs längs med transportlederna, som i stadsdelarna Munksund samt Västermalm i centrala Piteå. Ännu saknas riktlinjer men kommunen har för avsikt att ta fram riktlinjer gällande farligt gods, i syfte att redovisa hur kommunen vill hantera markanvändningen längs transportleder.

Direkta konsekvenser av klimatförändringar är översvämningar och skred samt höjning av havsvattennivåer. Landhöjningen vid Norrbottenskusten förväntas kompensera förväntad höjning av havsnivån fram till år 2100. Den aktuella landhöjningen får främst konsekvenser för ekosystem i grunda havsvikar. Restriktioner för arbetsföretag i vatten, som kan leda till återkommande behov av muddring, är vagt uttryckta i planförslaget.

Planering och konsekvenser för områden som kan komma att översvämmas vid exempelvis framtida 100-årsregn är otillräckligt redovisade i planförslaget. Kända incidenter i kommunen bör "lyftas upp" och tjäna som kunskapsunderlag för framtida bebyggelseplanering, som till exempel områden med hög vattenmättad, för dåligt dimensionerade dagvattennät, rasrisker i sandmark, otillfredsställande grundvattenskydd, gamla fyllnadsmassor och förorenad mark nära vattendrag samt lågt liggande områden och vägar med felaktig markberedning.

Den ökade årsmedelnederbörden och medelvattenföringen i Piteälven liksom övriga mindre vattendrag kommer generellt att innebära en ökad erosion längs slänter och bottenar. I Piteälven finns förutsättningar för erosion i princip längs hela sträckan genom Piteå kommun.

Naturmiljö

Planförslaget lyfter fram grönstrukturen som en stor resurs bestående av större gröna sammanhängande områden. Även parker, kolonilotter och trädgårdar är komponenter i grönstrukturen då de sammanbinder de gröna områdena utanför tätorterna. Grönstrukturen gör kommunen attraktiv att leva i och besöka och den bevarar intakta naturmiljöer, skapar spridningsvägar och vandringsleder för djur och växter. Riktlinjer har tagits fram som på olika sätt ska skydda naturvärdena. Trots det, förekommer de flesta förtättnings-, utrednings- eller förändringsområden i plankartan helt eller delvis inom gränserna för till exempel grönstrukturområden, gröna kilar och naturreservat. Planförslaget motsäger till viss del riktlinjernas ambitioner.

Kulturmiljö

Kulturmiljön är en viktig del av vårt kulturarv och i planen ses landskapets historiska värden som en resurs att värna och utveckla i kommunens framtida utveckling. Utifrån det perspektivet är förtätning bra då ytan som behöver tas i anspråk minskar. Planförslaget innehåller dock även exploateringsområden och de flesta av dessa ligger helt eller delvis inom gränsen för antingen riksintresse för kulturmiljövården eller helhetsmiljö/närmiljö av lokalt intresse. Innan exploatering och förtätning påbörjas bör man göra en uppdatering av kommunens kulturmiljöprogram, "Husera".

Vatten

Vattenkvaliteten i sjöar, vattendrag och kustvatten är idag otillräcklig i cirka 40 procent av vattnen. Fysisk påverkan genom dammar och andra vandringshinder för fisk är den huvudsakliga orsaken. Även övergödda kustvatten som orsakas av läckage från jordbruksmark och skogsbruk samt undermåliga enskilda avlopp sänker vattenkvaliteten. Många områden har idag problem med att få en bra dricksvattenkvalitet i sina enskilda vattentäkter. Fler och fler permanenta etableringar i tidigare fritidshusområden ökar tätheten mellan avloppsanläggningar och vattenbrunnar vilket leder till ökande olägenheter. Planförslaget saknar konkreta riktlinjer för övergödningsproblematiken genom enskilda avlopp, jordbruk och skogsbruk samt för riskerna med sura sulfidjordar (svartmocka).

Huvudinriktningen i planförslaget ligger på förtätning av de befintliga landsbygdscentra samt Piteå stad. Föroreningar från dagvatten kan lokalt utgöra en betydande miljöbelastning. Någon dagvattenstrategi finns ännu inte i kommunen.

Klimatpåverkan

Transporter och bebyggelsens energiförsörjning är de största källorna till klimatpåverkan utöver massaindustrins utsläpp i Piteå kommun.

Planförslaget fokuserar på förtätning av bebyggelse samtidigt som den redovisar flera utvecklingsmöjligheter för trafikinfrastrukturen. Dessa åtgärder har syftet att öka persontransporter med kollektivtrafik och att öka godstransporter på järnväg vilket reducerar förbrukningen av fossila bränslen och minskar utsläppen av växthusgaser. Planförslaget redovisar en ambition att erbjuda även miljövänliga alternativ såsom bilpooler och tankningsmöjligheter av fossilfria bränslen, såsom el och biogas. Planens inriktning på förtätning av bebyggelse skapar bra förutsättningar för fjärrvärmeanslutning och därmed reduktion av enskilda oljepannor. Förtätningen föreslås till stor del ske genom fler flerfamiljshus, vilket medför en större potential för energieffektivitet per person och kvadratmeter än motsvarande antal bostäder genom geografiskt utsträckta villaområden och enskilda villor på landsbygden.

2.4 Hur har lokala miljökonsekvenser påverkat planförslaget?

Kommunens värden och utmaningar

En viktig förutsättning för den framtida utvecklingen av Piteå är goda kommunikationer, inklusive IT-infrastruktur. Kommunen har också ambitiösa klimat- och energimål. Genom ett medvetet arbete med energieffektivisering, beteendeförändringar, forskning och utveckling samt produktion av förnybar energi står sig Piteå starkt på nationell nivå inom hållbar utveckling.

Naturen är viktig för piteboma och bidrar med kvaliteter som är viktiga för att Piteå kommun ska uppfattas som attraktiv att leva i. Även om naturmark har tagits i anspråk för andra ändamål finns ännu särskilda naturvärdeområden i och nära Piteå stad och tätorterna. Piteå kommun har en varierad natur med en örik skärgård och landhöjningsstränder. Landhöjningen skapar ständigt nya landarealer, produktiva uppgrundningsområden och grunda havsvikar. Bottenvikens ekosystem är därför känsligt för störningar. Närheten till havet är en av kommunens viktigaste tillgångar. Kommunen rymmer även slättbygd, skogsland och stora rinnande vattendrag som nationalälven Piteälven samt Åbyälven och Lillpiteälven.

Det finns framförallt tre miljöaspekter som utgör utmaningar för Piteå kommun:

- Klimatpåverkan

Transportsektorn utgör den mest betydande källan till utsläpp och bidrar med drygt 90 procent av växthusgasutsläppen i kommunen, undantaget massaindustrin. Att minska utsläppen från biltrafiken är en av kommunens största utmaningar. Kommunens generellt glesa bebyggelsemönster fungerar som drivkraft för privatbilismen och är en viktig utmaning för ÖP 2030.

- Klimatanpassning

Som alla kommuner har även Piteå en utmaning i att planera för kommande klimatförändringar. Syftet är att mildra negativa förväntade effekter i ekologiska, sociala samt ekonomiska system men även att på ett positivt sätt försöka utnyttja de nya möjligheter som uppstår till följd av klimatförändringarna.

- Vattenkvalitet

Kommunens sjöar, vattendrag och kustvatten uppfyller inte alltid kvalitetskraven i gällande miljökvalitetsnormer. Förorenat ytvatten, begränsad fiskvandring i flottledspåverkade vatten samt störda ekosystem i avsnörda havsvikar är viktiga utmaningar.

2.5 Inverkan på miljökvalitetsmålen

Planförslagets strategier har ställts i relation till de 16 nationella miljökvalitetsmålen. Bedömningen har gjorts för att belysa den relevans och den påverkan som översiktsplanen har på vart och ett av de 16 miljömålen. Strategiernas inverkan på respektive mål – relevansen, har bedömts som *ingen*, *liten*, *måttlig* eller *stor* och speglar även den "rådighet" man kan anta att översiktsplanen har för vart och ett av miljömålen. Den inverkan som översiktsplanens strategier har på att nå miljökvalitetsmålen uttrycks som positiv eller negativ. En övergripande negativ inverkan är effekterna av cirka fem procent ökad befolkning, eftersom ökad befolkning medför ökat energi- och resursbehov.

Stor relevans

Planförslaget har stor relevans för fyra av miljökvalitetsmålen - God bebyggd miljö, Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft och Ingen övergödning.

Miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö definieras av riksdagen på följande sätt: "Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas."

Översiktsplaneförslaget har allra störst påverkan på miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö.

Vid förtätning av bebyggelse påverkas främst de två målen Begränsad klimatpåverkan och Frisk luft, men även Ingen övergödning. Vid förtätning i centralorten och landsbygdscentra ansluts de nya bostäderna till det kommunala avloppsnätet. Detta minimerar ytterligare belastningen av näringsämnen på sjöar och vattendrag. För de två målen Begränsad klimatpåverkan och Frisk luft blir kollektivtrafiken, gång- och cykelvägar och minskad energianvändning per person viktiga utmaningar då fler invånare medför ökade transporter och ökat energibehov, även om det sker genom förtätning. Då fler människor vistas och reser i centrala staden, där luftkvaliteten är sämre, innebär det att fler människor exponeras för hälsofarlig luft. Förtätning kan innebära att viktiga grönområden i staden bebyggs och att den naturliga luftreningen därigenom begränsas.

Måttlig relevans

Planförslaget har måttlig relevans för tre av miljökvalitetsmålen - Grundvatten av god kvalitet, Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans och levande kust och skärgård.

Vid landsbygdsutveckling handlar det främst om privata avloppsanläggningar men även om jordbruksmark och skogar. Planförslaget öppnar för bebyggelse i strandnära lägen liksom permanentning av boende i fritidshus vilket har relevans för de angivna målen.

Liten relevans

Planförslaget har liten relevans för fem av miljökvalitetsmålen - Ett rikt odlingslandskap, Levande skogar, Bara naturlig försurning, Giftfri miljö och Ett rikt växt- och djurliv.

Förtätning innebär ofta att förorenade områden åtgärdas vilket gynnar en giftfri miljö. Förtätning av befintliga tätorter sparar skogs- och jordbruksmark. Förtätning innebär även bättre förutsättningar för kollektivtrafik och anslutning till fjärrvärme och därigenom mindre försurande utsläpp. Växt- och djurlivet skonas på många sätt vid förtätning, men en ökad tillväxt av befolkning och ekonomi medför ett ökat tryck efter råvaror.

Svartmockaproblematiken påverkar målen om försurning och giftfri miljö. Växt- och djurlivet berörs genom att planförslaget uppmärksammar ekosystemen i grunda havsvikar och flottledspåverkade vattendrag.

Låg eller ingen relevans

Ozonskikt, Myllrande våtmarker, Säker strålmiljö och Storslagen fjällmiljö.

Strategier i ÖP 2030

I. Begränsad klimatpåverkan

Stor relevans.

Positiva effekter för miljökvalitetsmålet

- Förtätning i anslutning till kollektiv-trafikknutpunkter bidrar till ökade resor med kollektivtrafik.
- Förtätning med blandad bebyggelse medför kortare avstånd till exempelvis service, arbete och det blir därmed lättare att gå och cykla.
- Satsning på gång- och cykelvägar samt knutpunkter för kollektivtrafiken.
- Grönområden kan fungera som buffertzoner och mildra konsekvenserna av klimatförändringar.
- Förtätning medför potential för högre andel fjärrvärmeanvändare.
- Vid nybyggnation ställs högre energikrav än i det befintliga beståndet.

Negativa effekter för miljökvalitetsmålet

- Ökat invånarantal medför ett ökat transport- och energibehov.

2. Frisk luft

Stor relevans.

Positiva effekter för miljö kvalitetsmålet

- Kraftigare förtätning i anslutning till kollektivtrafiknoder bidrar till ökad andel kollektivtrafik och därigenom minskade utsläpp av hälsofarliga ämnen som kvävedioxid och partiklar.
- Satsning på gång- och cykelvägar samt knutpunkter för kollektivtrafiken ger förutsättningar för ett minskat behov av biltrafik vilket medför mindre utsläpp av hälsofarliga ämnen.
- Förtätning med blandad bebyggelse medför kortare avstånd till exempelvis service och arbete och det blir därmed lättare att gå och cykla, vilket medför minskade luftutsläpp.
- Förtätning medför större andel fjärrvärmearvändning, vilket medför låg negativ påverkan på luftkvalitén.

Negativa effekter för miljö kvalitetsmålet

- Ett ökat invånarantal medför ett ökat transport- och energibehov och därigenom föroreningar genom förbränning och slitage från däck och vägbanor.
- Fler människor vistas och reser i centrala staden där luftkvaliteten är sämre, detta innebär att fler exponeras för hälsofarlig luft.
- Förtätning kan innebära att viktiga "lungor" i staden bebyggs.

3. Bara naturlig försurning

Liten relevans.

Positiva effekter för miljö kvalitetsmålet

- Satsning på gång- och cykelvägar samt knutpunkter för kollektivtrafiken ger förutsättningar för ett minskat behov av biltrafik, vilket ger mindre utsläpp av försurande ämnen som svaveldioxid och kväveoxider.
- Förtätning med blandad bebyggelse medför kortare avstånd till service, arbete etcetera. Det blir därmed lättare att gå och cykla vilket minskar utsläppen av försurande ämnen.
- Förtätning medför större andel fjärrvärmearvändning, som har mycket låga utsläpp av försurande ämnen.

Negativa effekter för miljö kvalitetsmålet

- Ett ökat invånarantal medför ett ökat transport- och energibehov och därigenom försurande kväveutsläpp vid förbränning.
- Bebyggelse i kustnära områden kan medföra markarbeten i sulfidjordar (svartmocka) och orsaka försurning och spridning av metaller.

4. Giftfri miljö

Liten relevans.

Positiva effekter för miljö kvalitetsmålet

- Förtätning medför att förorenad mark åtgärdas för att kunna utnyttjas för byggnation.
- Avfallsminimering minskas enligt "avfallstrappan".
- Miljöanpassat byggande innebär energieffektiv och klimatanpassad bebyggelse och minskad användning av farliga ämnen.

Negativa effekter för miljö kvalitetsmålet

- Ökat antal invånare medför ökade transporter och därigenom ökade föroreningsutsläpp.
- Ökat antal invånare medför att mängden avfall ökar.
- Bebyggelse i kustområden kan medföra markarbeten i sulfidjordar (svartmocka) och orsaka spridning av metaller.

5. Skyddande ozonlager

Ingen relevans

6. Säker strålmiljö

Liten relevans

Positiva effekter för miljö kvalitetsmålet

- "Policy för mobiltelefonnätets basstationer, master och antenner med mer" följs.
- Skyddsavstånd enligt starkströmsföreskrifterna och försiktighetsprincipen enligt miljöbalken vid byggande efterföljs.

Negativa effekter för miljö kvalitetsmålet

- Ett ökat invånarantal kan innebära att fler bor nära master, vidare kan det uppstå behov av ett utökat antal master.

7. Ingen övergödning

Stor relevans

Positiva effekter för miljö kvalitetsmålet

- Miljö kvalitetsnomer för vatten som beslutats av vattenmyndigheten följs.
- Undermåliga avlopp ska åtgärdas.
- Förtätning innebär att nya bostäder ansluts till det kommunala avloppsnätet, vilket minimerar ytterligare belastning på sjöar och vattendrag.

Negativa effekter för miljö kvalitetsmålet

- Ett ökat invånarantal medför ett ökat transport- och energibehov, vilket ger upphov till gödande kväveutsläpp från förbränning.
- Ökat antal invånare medför behov av fler avlopp och ökad kapacitet i reningsverk, vilket medför risk för gödande utsläpp till vatten.
- Bebyggelse i kustområden medför risk för gödande utsläpp till mark och vatten.

8. Levande sjöar och vattendrag

Måttlig relevans.

Positiva effekter för miljö kvalitetsmålet

- Riktlinjer för dagvattenhantering följs.
- Miljö kvalitetsnomer för vatten som beslutats av vattenmyndigheten följs.
- Skredrisker har klassificerats och rekommendationer utifrån dessa följs.
- Återställande av vattendrag för ökad fiskvandring.

Negativa effekter för miljö kvalitetsmålet

- Bebyggelse i kustområden medför risk för gödande utsläpp till vatten.
- Bebyggelse i kustområden medför risk för förorening och spridning av metaller, genom markarbeten i sulfidjordar (svartmocka).

9. Grundvatten av god kvalitet

Måttlig relevans.

Positiva effekter för miljö kvalitetsmålet

- Miljö kvalitetsnormer för vatten som beslutats av vattenmyndigheten följs.
- Undermåliga avlopp ska åtgärdas.

Negativa effekter för miljö kvalitetsmålet

- Bebyggelse i kustområden medför risk för gödande utsläpp till grundvatten.

10. Hav i balans och levande kust och skärgård

Måttlig relevans.

Positiva effekter för miljö kvalitetsmålet

- Miljö kvalitetsnormer för vatten som beslutats av vattenmyndigheten följs.
- Vid planering av strandnära bebyggelse ska gemensamma båthamnar eftersträvas för att minska störningseffekten i vattenmiljön.
- Kustbergen har särskilda kvaliteter för friluftslivet och täktverksamhet ska, i möjligaste mån, undvikas.

Negativa effekter för miljö kvalitetsmålet

- Ökat antal invånare medför att mängden gödande avlopp till havsvikar ökar.
- Bebyggelse i kustområden kan medföra markarbeten i sulfidjordar (svartmocka) och orsaka förorening och spridning av metaller.³ Bara naturlig förorening

11. Myllrande våtmarker

Liten relevans.

Positiva effekter för miljö kvalitetsmålet

- Miljö kvalitetsnormer för vatten som beslutats av vattenmyndigheten följs.

Negativa effekter för miljö kvalitetsmålet

- Våtmarker kan påverkas till följd av ny bebyggelse, vägar och ledningar.

12. Levande skogar

Liten relevans.

Positiva effekter för miljö kvalitetsmålet

- Kommunens egna skogar ska brukas med ekologisk hänsyn.
- Förtätning av befintliga tätorter sparar skogsmark.

Negativa effekter för miljö kvalitetsmålet

- Tillväxt av befolkning och ekonomi medför en ökad efterfrågan av skogsråvara som biobränsle.
- Skogsmark kan påverkas till följd av ny bebyggelse och infrastruktur samt vindkraftsetableringar.

13. Ett rikt odlingslandskap

Liten relevans.

Positiva effekter för miljö kvalitetsmålet

- Förtätning av befintliga tätorter sparar jordbruksmark.
- Äldre värdefulla odlingslandskap, utpekade av Länsstyrelsen, ska bevaras.
- All mark som idag hävdas som jordbruksmark ska betraktas som bestående jordbruksområden.

Negativa effekter för miljö kvalitetsmålet

- Jordbruksmark kan påverkas till följd av ny bebyggelse och vindkraftsetableringar.

14. Storslagen fjällmiljö

Ingen relevans.

15. God bebyggd miljö

Stor relevans.

Positiva effekter för miljö kvalitetsmålet

- Kraftigare förtätning i anslutning till kollektivtrafikknutpunkter bidrar till ökade resor med kollektivtrafik.
- Förtätning med blandad bebyggelse medför kortare avstånd till exempelvis service och arbete, och det blir lättare att gå och cykla.
- Satsning på gång- och cykelvägar samt knutpunkter för kollektivtrafiken.
- En god ljudmiljö eftersträvas alltid och riksdagens riktvärden för buller efterlevs.
- Piteå ska ha en mångfald av tillvaratagna naturområden, små och stora parker och torg strategiskt placerade och sammankopplade i ett nätverk av gröna stråk. Gröna områden i stadsbebyggelsen utjämnar temperaturer och genererar syre sommartid.
- Byggnader uppförs radonsäkert och radonhalten i befintliga bestånd ska vara kända.

Negativa effekter för miljö kvalitetsmålet

- Vid förtätning riskerar befintliga kulturvärden samt natur- och rekreationsområden att gå förlorade.
- Fler människor vistas och reser i centrala staden, där bullernivåerna är högre, och utsätts därför för buller.
- Ny bebyggelse kan påverka trafikströmmarna och utsätta tidigare ostörda platser för mer buller.
- Ökad folkmängd och ökad bebyggelse kräver mer ballastmaterial och därmed ökad risk för uttag av naturgrus.

16. Ett rikt växt- och djurliv

Liten relevans.

Positiva effekter för miljö kvalitetsmålet

- Kommunens egna skogar ska brukas med ekologisk hänsyn.
- Förtätning av befintliga tätorter sparar skogsmark.
- Återställande av vattendrag för ökad fiskvandring.

Negativa effekter för miljö kvalitetsmålet

- Tillväxt av befolkning och ekonomi medför en ökad efterfrågan av skogsråvara, som biobränsle.
- Skogsmark kan påverkas till följd av ny bebyggelse och infrastruktur samt vindkraftsetableringar.
- Vid förtätning riskerar befintliga kulturvärden samt natur- och rekreationsområden att gå förlorade.

2.6 Boende och Byggnad – inverkan på miljön

Sammanfattning av betydande risker

Beträffande Piteå stad och samtliga landsbygdscentra, förutom Jävre, finns det reningskapacitet för en större folkmängd än den planerade utvecklingen. Jävre avloppsreningsverk (AVR) har endast reningskapacitet för ytterligare 42 personekvivalenter (pe).

Inom kommunen finns två reservvattentäkter vilka båda ingår i kommunens beredskapsplan för vattenförsörjning - Böle och Klubben är grundvattentäkter/brunnar med en sammanlagd kapacitet på ca 1 700 m³ per dygn. Böle ligger vid Piteälvens mynning och deltaområde i Svensbyfjärden. Klubben är ett område på Pitholmsheden nära Pite havsbad och Sandängesstrandens naturreservat. Bostadsområdet Pitholmen och den planerade Norrbotniabanan ligger inom Pitholmsheden som utgör kommunens allra största reservvattentäkt med mycket stora grundvattenförekomster. Större projekt, tunnlar och schaktarbeten, riskerar att negativt påverka grundvattenrörelser och skyddande jordlager för grundvattnet inom området.

Piteå kommun säger sig ska verka för en avsmalning av Norrbotniabanan korridor och ett fortsatt arbete med jämvägsplanen för Norrbotniabanan genom Piteå stad och övriga tätorter.

Ökade mängder dagvatten genom hårdgjorda ytor inklusive gång- och cykelbanor i centrala delar av Piteå stad och landsbygdscentra kommer att öka belastningen av föroreningar i närbelägna ytvatten. Det krävs en dagvattenstrategi i kommunen, vilket saknas i dagsläget.

Strandnära boenden och fritidshus riskerar att allvarligt störa ekosystemen i grunda havsvikar genom anläggningar som bryggor och pirar. Det krävs en genomtänkt planering för båtbyggor och hamnar för att minska antalet muddringar. Det krävs att reglerna kring strandskyddet efterföljs så att problemet inte förvärras. Fritidsbebyggelse i strandnäralägen/skärgården ska alltid respektera riksintressen. Landhöjningen vid Norrbottenskusten förväntas inte utjämnas av stigande havsvattennivåer

En utvidgad stark stadskärna

Vatten och avlopp

ÖP 2030:

Inget problem -reningsverket har kapacitet för ytterligare 4500 pe. i Sandholmens AVR.

Risk för problem med ökade mängder dagvatten från hårdgjorda ytor.

Nuläge/ trend

Sandholmens avloppsrenings-verk är dimensionerat för 35 000 pe. I dagsläget är cirka 30 500 anslutna.

Luftkvalitet

ÖP 2030

Risk för försämrad luftkvalitet, men förbättrad trafik- och bebyggelseplanering kan bidra till ökad andel gång- cykel och kollektivtrafik.

Nuläge/ trend

Miljö kvalitetsnormer innehålls (genom aktuell mätmetod), men luftkvalitén är dålig på Sundsgatan.

Bebyggelseutveckling

ÖP 2030

Cirka 1 100 nya lägenheter. Bebyggelse i centrum och centrumnära:

- Bangårdsområdet/Väster-malm, Universitetsområdet.
- Lövhöjden.
- Centrum övriga projekt (Kvarteren Lönnen, Löjan, Häggen, Stora Ömen, Tallen, Forellen, Rönnen, Ekorren, Vargen, Lusthusbacken).

Stadsdelar med identitet och tydliga centra

Vatten och avlopp

ÖP 2030

Inget problem, reningsverket har kapacitet för ytterligare 4500 pe. i Sandholmens AVR.

Risk för problem med ökade mängder dagvatten från hårdgjorda ytor.

Risk för påverkan av viktiga inströmningsområden till grundvattenförekomster på Pitholmsleden som utgör kommunens reservvattentäkt, med stora förekomster av grundvatten.

Nuläge/ trend

Sandholmens avloppsreningsverk är dimensionerat för 35 000 pe. I dagsläget är ca 30 500 pe anslutna.

Luftkvalitet

ÖP 2030

Risk för försämrad luftkvalitet, men förbättrad trafik- och bebyggelseplanering kan bidra till ökad andel gång- cykel- och kollektivtrafik.

Bebyggelseutveckling

ÖP 2030

Cirka 150 lägenheter. Bebyggelse i stadsdelarna: Öjebyn, Bergsviken/Hortlax, Munksund/Furunäset.

Flerfamiljshus som stärker centra och småhusbebyggelse i stadsdelarna inklusive Pitholm.

Nya områden med sammansatt bebyggelse

Vatten och avlopp

ÖP 2030

Inget problem -reningsverket har kapacitet för ytterligare 4 500 pe. i Sandholmens AVR.

Risk för problem med ökade mängde dagvatten från hårdgjorda ytor.

Nuläge/ trend

Sandholmens avloppsreningsverk är dimensionerat för 35 000 pe. i dagsläget är ca 30 500 anslutna.

Luftkvalitet

ÖP 2030

Risk för försämrade luftkvalitet, men förbättrad trafik- och bebyggelseplanering kan bidra till ökad andel gång- cykel och kollektivtrafik.

Bebyggelseutveckling

ÖP 2030

Utveckling av Universitetsområdet och Lövholmen.

Stränderna och stadens vatten

Vatten och avlopp

ÖP 2030

Risk för problem med ökade mängde dagvatten från hårdgjorda ytor.

Nuläge/ trend

Något arbete med dagvattenstrategi finns inte planerat i Piteå kommun.

Bebyggelseutveckling

ÖP 2030

Tillvaratagen och integrerad natur och utvecklad parkstruktur.

Landsbygdscentra med identitet och tydliga centra

Vatten och avlopp

ÖP 2030

Problem i Jävre avloppsreningsverk har endast utrymme för ytterligare 42 pe.

Inget problem i Norrfjärden och Rosvik - avloppsreningsverken har utrymme för ytterligare 650 pe. respektive 700 pe.

Nuläge/ trend

Sandholmens avloppsreningsverk Hortlax, Sjulnäs/Roknäs ligger inom Sandholmens verksamhetsområde. Jävre avloppsreningsverk är dimensionerat för 600 pe. Norrfjärdens avloppsreningsverk med dimensionerande anslutning för 2 500 pe. Rosviks avloppsreningsverk med dimensionerande anslutning för 2 500 pe.

Dricksvattenförsörjningen har kapacitetsproblem i Arnemark och Järebodarna.

Bebyggelseutveckling

ÖP 2030

Cirka 160 lägenheter. Bebyggelse med flerfamiljshus som stärker centra och småhusbebyggelse i landsbygdscentra och byarna; Jävre, Hortlax, Sjulnäs/Roknäs, Norrfjärden, Rosvik

Strandnära bebyggelse

Vatten och avlopp

ÖP 2030

Risk för problem med övergödning.

Nuläge/ trend

Vissa kustvatten i innerskärgården är idag nedklassade på grund av övergödning. Det är möjligt att övergödningen beror på belastning från undermåliga enskilda avlopp. Avloppen i de aktuella områdena är inte inventerade så detaljkunskapen är begränsad. Förutom näringsutsläpp från skogs- och jordbruk så är enskilda avlopp de enda utsläppen i dessa havsvikar.

Påverkan ekosystem

ÖP 2030

Vid en utökad strandnära bebyggelse så kommer gemensamma båtanläggningar att bli nödvändiga. Det krävs en genomtänkt planering för båtbryggor och hamnar för att minska antalet muddringar. Muddringar förstör det biologiska livet på botten. Även om stigande havsnivåer kan utjämna effekterna av landhöjningen i ett längre perspektiv så är det viktigt att planera utifrån landhöjningen som medför att alla brygganläggningar och hamnar kommer att behöva muddras regelbundet.

Nuläge/trend

I skärgården finns det två havsvikar som påverkats av felaktigt konstruerade äldre pirar och brygganläggningar. Planer finns på att åtgärda dessa, men det är kostsamt.

Fritidsbebyggelse blir permanent

Vatten och avlopp

ÖP 2030

Fritidsbebyggelse kan omvandlas till permanentboende framförallt där infrastruktur för vatten och avlopp finns.

Nuläge/ trend

Vissa kustvatten i innerskärgården är idag nedklassade på grund av övergödning. Det är möjligt att övergödningen beror på belastning från undermåliga enskilda avlopp.

Påverkan ekosystemet

ÖP 2030

Metallbelastning från sulfidjordsområden, i kommunens kustområden, kan bli omfattande då vägbyggen, dikning och andra grävarbeten kan leda till metall- och syraläckage med i förlängningen fiskdöd i kustvattnen.

Nuläge/trend

Så länge sulfidjordarna befinner sig under grundvattenytan är de stabila och har ingen påverkan på den omgivande miljön. Om sulfidhaltiga jordar däremot exponeras för luftens syre, oxiderar sulfidmineralen, sjunker markens pH-värde kraftigt och vissa av dess metaller blir lätttröliga. Denna jordmån tillhör de mest miljöskadliga jordarna i världen.

Norrbotten

Vatten och avlopp

ÖP 2030

Risk för påverkan på grundvatten eftersom Norrbotten är tänkt att dras över Pitholmsheden som utgör kommunens reservvattentäkt med stora grundvattenförekomster.

Nuläge/ trend

Piteälven utgör kommunens stora ytvattentäkt som förser cirka 96 procent av kommuninvånarna med dricksvatten. Men rådigheten tar slut vid kommungränsen och det finns risk för föroreningar från kommuner uppströms Piteå kommun, Älvsbyn släpper ut avloppsvatten och Lavergruvan släpper ut koppar.

I dagsläget ser dricksvattenförsörjningen relativt bra ut i kommunen. Kapacitetsproblem finns endast i Amemark och Järebodarna.

Påverkan ekosystem

Nuläge/trend

På Pitholmsheden förekommer flera exploateringar i form av två stora täkter, den ena är kommunens största sandtäkt och den andra är en bergtäkt. Det finns även ett antal mindre industriområden inom området.

Bedömning utifrån Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer är juridiskt bindande nationella styrmedel som reglerar lägsta tillåtna miljö kvalitet inom ett geografiskt område vid en viss tidpunkt. Miljökvalitetsnormerna finns för att komma till rätta med miljö påverkan från mer diffusa utsläppskällor som till exempel trafik och jordbruk. I dag finns det miljö kvalitetsnormer för:

- olika föroreningar i utomhusluften (SFS 2010:477).
- olika parametrar i vattenförekomster (SFS 2004:660).
- olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554).
- omgivningsbuller (SFS 2004:675).

Om en miljö kvalitetsnorm överskrider eller riskerar att överskridas kan ett åtgärdsprogram behöva upprättas. I dag finns det nationella åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar samt för buller och vattenförekomster.

Utomhusluft

Piteå stad genomför luftmätningar. Enligt dessa mätningar överskrider inte miljö kvalitetsnormerna för luft i dagsläget i Piteå. Planförslaget innebär förtätning i större utsträckning än jämförelsealternativet ÖP 2007. Fler människor kan komma att vistas och resa i centrala staden, där luftkvaliteten är sämre vilket innebär att fler exponeras för hälsofarlig luft. Å andra sidan förespråkas en kraftigare förtätning i anslutning till kollektivtrafikknutpunkter som bidrar till ökade resor med kollektivtrafik. En förtätning med blandad bebyggelse medför kortare avstånd till bland annat service och arbete. Det blir därmed lättare att gå och cykla samt därtill satsning på gång- och cykelvägar. I relation till jämförelsealternativet medför planförslaget en bebyggelse som är mindre bilberoende och därmed minskar transporter och den negativa påverkan på luftkvaliteten. Sammanfattningsvis bedöms den nya bebyggelsen i planförslaget inte medföra att miljö kvalitetsnormerna för luft överskrider.

Vattenförekomster samt fisk- och musselvatten

Av Piteå kommuns 234 miljöklassade vattenförekomster uppfyller endast 93 (40 procent) god eller hög ekologisk status. Förändring av vattenmiljöerna på grund av fysik påverkan, exempelvis dammar och andra vandringshinder, är den huvudsakliga orsaken. Övergödning finns i åtta av kommunens kustvattenförekomster. Högre grad av förtätning i centralorten men även i småtätorterna i planförslaget i relation till jämförelsealternativet ÖP 2007 bidrar till att fler hushåll ansluts till kommunalt avlopp vilket är viktigt för att minska näringsbelastningen på kommunens vattenförekomster. I övrigt ska de skyddsnivåer för enskilda avlopp som inrättats följas och tillsynas, särskilt i de områden där övergödning bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte uppnås. I särskilt utsatta områden ska även övrig miljö tillsyn prioriteras. Enbart planförslaget kan inte möta miljö kvalitetsnormerna för vatten men det får anses vara det alternativ, inom ramen för översiktlig planering, är det bästa för att tillgodose de krav miljö kvalitetsnormerna ställer.

Omgivningsbuller

Kommuner med en befolkning på över 100 000 invånare samt Trafikverket ska vart femte år göra bullerkartläggningar. Även i mindre och medelstora kommuner (under 100 000 invånare) ska strävan vara att begränsa buller. Detta styrs bland annat av de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken. Planförslaget innebär förtätning i större utsträckning än jämförelsealternativet ÖP 2007. Turiststaden Piteå har problem med buller sommartid, de boende klagar på trubadurer, musik och uteserveringar. Förtätning kan medföra att fler människor vistas och reser i centrala staden, där bullemnivåerna är högre och ny bebyggelse kan påverka trafikströmmarna och utsätta tidigare ostörda platser för mer buller. Å andra sidan förespråkas en kraftigare förtätning i anslutning till kollektivtrafikknutpunkter som bidrar till ökade resor med kollektivtrafik. En förtätning med blandad bebyggelse medför kortare avstånd till exempelvis service och arbete. Det blir därmed lättare att gå och cykla, samt därtill satsningen på gång- och cykelvägar. I relation till jämförelsealternativet medför planförslaget en bebyggelse som är mindre bilberoende och därmed minskar

transporter och även bullret. Sammanfattningsvis bedöms den planerade bebyggelsen i planförslaget inte medföra att omgivningsbuller medför skadliga effekter på människors hälsa.

2.7 Planförslaget och områden klassade enligt 7 kap. miljöbalken

En miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla en beskrivning av relevanta befintliga miljöproblem som har samband med ett sådant område som avses i miljöbalkens sjunde kapitel som till exempel naturreservat och strandskydd. Det är främst utredningsområden för vindkraft som kan komma i konflikt med skyddade områden.

De största sammanhängande områdena med skyddad natur ligger i den yttre skärgården. I den inre skärgården finns höga ekologiska värden men omfattningen av mark och vatten med varaktigt naturskydd är undermåligt och behöver stärkas och förbättras. Långsiktigt säkerställda naturområden i anslutning till staden och tätorterna på landsbygden saknas i stor utsträckning och tillgången på skyddade naturområden som ligger nära där människor bor behöver förbättras.

Påverkan på olika typer av skyddade områden i Piteå kommun

Natur- och kulturresevat

I Piteå finns det 26 naturreservat, varav två är kommunala. Statlig reservatsbildning pågår i fyra områden.

- De skyddade områdenas värden och utvecklingsmöjligheter riskerar att påverkas av planförslagets "Utredningsområden för vindkraft i havet" samt områden med "Villkorad tillåtlighet för vindkraft i Markbygden".

Natura 2000

I Piteå finns 24 Natura 2000-områden, däribland Pite älv och Åby älv, med biflöden, samt flera stora områden i Piteå skärgård. Naturreservaten i Piteå kommun sammanfaller ofta med Natura 2000-områden.

- Natura 2000-områdena riskerar att påverkas av planförslagets "Utredningsområden för vindkraft i havet" samt områden med "Villkorad tillåtlighet för vindkraft i Markbygden".

Riksintresse för naturvård och friluftsliv

I Piteå finns utpekade områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv längs Pite älv och i kust och skärgård.

- Riksintressena riskerar att påverkas av planförslagets "Utredningsområden för vindkraft i havet".

Djur- och växtskyddsområden

I Piteå finns det sju stycken fågelskyddsområden.

Strandskydd

I Piteå kommun har strandskyddet utvidgats upp till 300 meter inom 17 områden.

Ramsarområde

Ramsarkonventionen är en internationell konvention för skydd av värdefulla våtmarker. Det finns ett område i kommunen, i Piteå skärgård vid Mellerstön i Stor-Räbbens naturreservat.

Skyddad skog

Piteå kommun uppvisar med 1,5 procent skyddad skogsmark den lägsta andelen skyddad skogsmark i jämförelse med länets övriga kommuner.

Biotopskydd

I Piteå finns det 26 biotopskydd på skogsmark.

Naturminnen

I Piteå finns två naturminnesmärkta gamla tallar.

Skydd mot vattenkraftsutbyggnad

Enligt bestämmelserna i miljöbalken får vattenkraftverksutbyggnad inte ske i nationalälvarna, bland annat Piteälven.

2.8 Uppföljning

Då översiktsplanen inte är en juridiskt bindande plan som reglerar byggrätter eller bevarande krävs att den följs av bland annat detaljplaner och reservatsinrättningar för att säkerställa utpekade miljövärden samt för att minimera oönskad miljöpåverkan. För de områden som pekas ut med risk för betydande miljöpåverkan, naturreservat samt områden som omfattas av strandskyddslagstiftning kommer fortsatta och mer detaljerade miljöbedömningar tas fram allteftersom genomförandeprocesserna fortgår.

Staden mäter luftkvaliteten kontinuerligt och arbetar med vattenkvaliteten utifrån de riktlinjer som slås fast i Översiktsplan 2030. Bullerfrågan hanteras vidare vid det enskilda detaljplaneärendet där en god ljudmiljö ska säkerställas innan detaljplanen antas och bygglov ges.

3 Ekonomiska konsekvenser

Planförslagets mål är att skapa en långsiktigt hållbar utveckling utifrån de tre dimensionerna ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Ekonomisk hållbarhet förutsätter att resurserna för dagens befolkning används på ett sådant sätt att också kommande generationer kan få en stabil grund för en god välfärd och framtida utveckling.

3.1 Om tillväxt, välfärd och ekonomisk hållbarhet

En förutsättning som vi har utgått ifrån är planförslagets möjligheter att bidra till att det finns tillräckliga resurser för att bekosta ett väl utvecklat välfärdssystem. I välfärdssystemet finns barnomsorg, skola, äldreomsorg och andra sociala trygghetssystem, men också den tekniska infrastruktur som krävs för att samhället ska fungera som bilgator, cykelvägar och parker. Förenklat kan man säga att inkomsterna till välfärdssystemet kommer in via skatter och avgifter på arbete, tjänster och varor. I ett väl fungerande välfärdssystem är inkomsterna balanserade mot utgifterna. För att balansen ska kunna fungera på lång sikt krävs en bra demografisk fördelning, ett fungerande näringsliv som genererar jobb och skatteintäkter och en befolkning med normalgod eller bättre hälsa. Med det samhällssystem som vi har idag finns bäst förutsättningar i samhällen med tillväxt. Med tillväxt kan mer resurser läggas på att utveckla välfärdssystemet. Tillväxten behövs för en hållbar demografi och genererar också många andra fördelar för ett attraktivt, hälsosamt och hållbart samhälle.

För att uppnå en hållbar samhällsekonomi i Piteå kommun behöver stadens finanser användas på ett sätt som bidrar till att skapa ekonomisk tillväxt för såväl enskilda medborgare som för samhället i övrigt.

I bedömningen av planförslagets konsekvenser behöver man skilja på kommunens finanser och samhällsekonomi i sin helhet. Långsiktigt hänger god samhällsekonomi samman med god kommunal ekonomi. På kortare sikt kan de utgifter som planförslagets strategier innebär orsaka stor belastning på kommunens ekonomi även om samhällsekonomiska vinster kommer på lång eller mycket lång sikt.

3.2 Metod

En generell konsekvensbedömning har gjorts utifrån planförslaget i sin helhet i jämförelse med ett nollalternativ. Bedömningarna är erfarenhetsbaserade, generella och inte ekonomiskt beräknade. Vid fördjupade analyser av enskilda strategier kan sådana beräkningar behöva göras.

Även en konsekvensbedömning av strategierna under tematiska områden har gjorts. Här har de enskilda strategierna i översiktsplanen bedömts utifrån två perspektiv:

- Hur påverkar strategin den kommunala ekonomin genom ökade utgifter?
- Hur kan långsiktigt strategierna generera samhällsekonomisk tillväxt i kommunen?

3.3 Generell konsekvensbedömning

Konsekvenser av planförslaget i sin helhet

Planförslaget innebär ekonomiskt att kommunen behöver investera både i kommunala tjänster och i infrastruktur. Kommunala tjänster krävs exempelvis för att upprätthålla en god planberedskap medan investeringar krävs för att höja Piteås attraktivitet på olika sätt. Dessa kostnader kan betraktas som investeringar för att skapa tillväxt. Bebyggelsestrategin med förtätning innebär emellertid att man kan dra nytta av den infrastruktur som redan finns och är därför mer ekonomiskt gynnsam än en mer utspridd bebyggelseutveckling. Satsningar på ökat boende i Piteå stad och i landsbygdscentra kan leda till att servicenivån för medborgare kan upprätthållas och utvecklas, vilket är positivt för den ekonomiska utvecklingen.

Kommunala satsningar på eget bostadsbyggande genom allmännyttan behöver få en egen analys utifrån marknadsläget och de investeringsmöjligheter som finns i allmännyttans resurser. Alltför stort byggande från allmännyttan riskerar att störa marknadens investeringar på ett negativt sätt.

Långsiktigt innebär en tillväxt i kommunen en gynnsam kommunalekonomisk utveckling. Tillväxten skapar bland annat skatteunderlag och arbetstillfällen.

Satsningar på att höja Piteås attraktivitet och förutsättningarna för att ett hållbart livsmönster kan leda till en mer hälsosam befolkning och en bättre miljö att leva i.

Konsekvenser av nollalternativet

Nollalternativet riskerar att leda till stagnation i kommunens utveckling. Om satsningar för att skapa tillväxt uteblir kan också tillväxten utebli. Utan tillväxt kan långsiktigt kommunens utgifter öka på grund av åldrande befolkning, högre arbetslöshet och lägre skatteintäkter. Om uteblivna satsningar leder till en allt sämre livsmiljö så kommer det orsaka stora kostnader både för kommunen och för samhället i sin helhet.

3.4 Bostäder och byggande

(+) Minskade kostnader eller vinster/ (-) Ökade kostnader

Planförslagets strategi är ett kraftfullt ökat byggande av bostäder. Bebyggelsen ska främst tillkomma genom förtätning av befintliga områden och då främst i Piteå stad och i utvalda landsbygdscentra.

Strategierna bygger på att befintlig infrastruktur till så stor del som möjligt ska kunna användas även för ny bebyggelse.

Strategierna syftar också till skapa attraktiva boendemiljöer som bidrar att människor väljer att flytta till Piteå.

Kommunalekonomiska effekter

- + Strategierna som innebär att befintlig infrastruktur kan nyttjas även för ny bebyggelse är gynnsamma för kommunens ekonomi om motsatsen är att ny infrastruktur behöver byggas.
- + Ökad inflyttning till Piteå är positivt för kommunens ekonomi förutsatt att inflyttningen kan ge ökade skatteintäkter.
- God planberedskap och marktillgång samt exploateringskostnader för detta kan orsaka att kommunen måste investera innan exploateringsintäkter kan komma kommunen tillgodo.
- För att strategier om ökad kvalitet ska kunna genomföras kan kommunen behöva en markpolitik som värderar mjuka parametrar. Det kan innebära att högsta möjliga markpris inte kan tas ut vid exploatering.
- Förtätning som strategi innebär att kommunen behöver andra sätt att stimulera byggande än traditionell marktilldelning eftersom byggandet utförs av andra aktörer. Det kan innebära att kommunen behöver investera i höjd kvalitet på offentliga platser eller annan infrastruktur.

Samhällsekonomiska effekter

- + Samtliga strategier som kan stimulera tillväxten i Piteå bedöms långsiktigt få en positiv effekt på samhällsekonomin. Att stimulera bostadsbyggandet är en nyckelfaktor för tillväxten. Ambitionerna om att skapa tillgång till bostäder och stadsbyggande av hög kvalitet är positiva för Piteås möjligheter.

3.5 Gestaltning

(+) Minskade kostnader eller vinster/ (-) Ökade kostnader

Planförslagets strategier innebär att Piteås bebyggelseutveckling ska ske på ett sätt som utvecklar Piteås kvaliteter utifrån de värden som redan finns idag. Klimatologiska och gestaltningssmässiga värden ska tas till vara och utvecklas. Piteås stränder och vatten är ett särskilt omnämnt område.

Kommunalekonomiska effekter

- + Strategierna innebär att befintliga kvaliteter tas till vara och utvecklas. Det innebär att Piteås attraktivitet kan ökas och bidra till tillväxt.
- Framtagande av program för stadsmiljön och de investeringar som kan följa av detta orsakar investeringskostnader för kommunen.
- För att strategier om ökad kvalitet ska kunna genomföras kan kommunen behöva en markpolitik som värderar mjuka parametrar. Det kan innebära att högsta möjliga markpris inte kan tas ut vid exploatering.

Samhällsekonomiska effekter

- + Investeringar i stadsmiljö kan medföra att marknadens intresse av att investera ökar, vilket på sikt ger goda effekter för kommunens tillväxt.
- + Strategierna syftar till att öka Piteås kvaliteter och attraktionskraft, vilket bidrar till positiv ekonomisk tillväxt.

3.6 Grönstruktur

(+) Minskade kostnader eller vinster/ (-) Ökade kostnader

Planförslagets strategier innebär planering och investeringar i Piteås grönstruktur för att öka tillgången, tillgängligheten och kvaliteten.

Kommunalekonomiska effekter

- + Med strategisk planering utifrån planförslagets strategier kan prioriteringar göras så att kommunens kostnader inte ökar.
- Satsningar på gröna miljöer kan innebära investeringskostnader och ökade driftskostnader för kommunen.

Samhällsekonomiska effekter

- + Investeringar i stadsmiljö kan medföra att marknadens intresse av att investera ökar, vilket på sikt ger goda effekter för kommunens tillväxt.
- + Grönstruktur är viktigt för en attraktiv och hälsosam livsmiljö. Samhällsekonomisk kan stora vinster räknas hem om kommuninvånarnas hälsa påverkas positivt.

3.7 Kultur och fritid

(+) Minskade kostnader eller vinster/ (-) Ökade kostnader

Planförslagets strategier innebär en utveckling av Piteås kultur- och fritidsliv genom satsningar på föreningslivet, anläggningar och rörligt friluftsliv.

Kommunalekonomiska effekter

- + Samlokaliseringar och samarbeten kring lokalisering, investering och drift kan minska dessa kostnader.
- + Samverkan med civilsamhället i form av föreningsdrivna anläggningar minskar driftskostnader.
- Satsningar på kultur och fritid kan innebära investeringskostnader och ökade driftskostnader för kommunen.

Samhällsekonomiska effekter

- + Investeringar i kultur och fritid har visat sig vara viktiga för att skapa tillväxt. Planförslagets strategier är tillväxtskapande vilket således är positivt för samhällsekonomin.
- + Kultur och fritid är viktigt för en attraktiv och hälsosam livsmiljö. Samhällsekonomisk kan stora vinster räknas hem om Piteåbornas hälsa påverkas positivt.

3.8 IT- kommunikation

(+) Minskade kostnader eller vinster/ (-) Ökade kostnader

Planförslagets strategier innebär en utveckling av digital infrastruktur i kommunen.

Kommunalekonomiska effekter

- + En samordning med annan infrastruktur minskar dessa kostnader.
- Strategierna innebär investeringskostnader för kommunen.

Samhällsekonomiska effekter

- + Investeringar i infrastruktur för IT kan öka Piteås attraktivitet som bostads och verksamhets ort. Detta är positivt för tillväxten.

3.9 Avfallshantering och vatten- och avloppsförsörjning

(+) Minskade kostnader eller vinster/ (-) Ökade kostnader

Planförslagets strategier innebär att säkra god vatten- och avloppsförsörjning i kommunen.

Kommunalekonomiska effekter

- + Regional samverkan kan minska kommunens kostnader genom stordriftsfördelar.
- Strategierna kan innebära vissa investeringskostnader för kommunen. Gemensamt med strategierna för bebyggelseutveckling innebär dock planförslaget att befintlig infrastruktur kan nyttjas i hög grad utan att större investeringar behöver göras.

Samhällsekonomiska effekter

- + Infrastruktur för vatten och avlopp är centralt för samhällets funktion. Om denna infrastruktur inte fungerar så får detta stora samhällsekonomiska konsekvenser.

3.10 Kulturmiljö

(+) Minskade kostnader eller vinster/ (-) Ökade kostnader

Planförslagets strategier innebär att Piteås kulturmiljö ska förvaltas och varsamt utvecklas.

Kommunalekonomiska effekter

- + Strategierna bedöms inte innebära några stora kostnader för kommunen.

Samhällsekonomiska effekter

- + Samhällets koppling till historien skapar identitet och särart. Om Piteås kulturarv kan förvaltas på ett sådant sätt att de bidrar till ökad attraktivitet så kan det påverka tillväxten positivt.

3.11 Klimat och energi

(+) Minskade kostnader eller vinster/ (-) Ökade kostnader

Planförslaget strategier innebär satsningar på hållbara transporter, förnybar energi och fysisk planering som säkerställer en säker och effektiv energidistribution. Planförslaget innebär också att befintlig infrastruktur för energi ska användas i så hög grad som möjligt.

Kommunalekonomiska effekter

- + Strategierna innebär att befintlig infrastruktur ska användas, vilket minskar de resurser som behövs för detta ändamål
- + Satsningar på energinäringen kan leda till arbetstillfällen i energiintensiva verksamheter
- Strategierna kan innebära investeringar i infrastruktur

Samhällsekonomiska effekter

- + Satsningar på hållbara system för kommunens klimat och energi är positiva för samhällsekonomin.

3.12 Miljö, hälsa och säkerhet

(+) Minskade kostnader eller vinster/ (-) Ökade kostnader

Planförslaget strategier innebär att samhällsplaneringen ska utgå ifrån att miljön, människors hälsa och säkerhet inte riskeras på kort eller lång sikt.

Samhällsekonomiska effekter

- + Samhällsekonomiskt kan stora vinster räknas hem om kommuninvånarnas hälsa påverkas positivt.

3.13 Trafikplanering, Korta resor, Kollektiv- och godstrafik

(+) Minskade kostnader eller vinster/ (-) Ökade kostnader

Planförslaget innebär investeringar i transportinfrastrukturen. Planförslaget innebär emellertid även att bebyggelsen ska planeras så att befintlig infrastruktur ska kunna användas i så hög grad som möjligt. Transporter med gång- och cykel ska främjas med ett förbättrat trafiksystem för dessa trafikanter. Kollektivtrafiken ska utvecklas på ett sätt som säkrar tillgängligheten.

Godstransporterna ska underlättas.

Kommunalekonomiska effekter

- + Strategierna innebär även att befintlig infrastruktur ska användas, vilket minskar de resurser som behövs för detta ändamål.
- + Satsningar på god infrastruktur kan leda till att kommunen blir mer attraktiv för investeringar i bostäder och arbetsplatser.
- + Satsningar på godstrafiken är positivt för utvecklingen av arbetsplatser inom godsintensivt näringsliv.

Samhällsekonomiska effekter

- + Långsiktigt bedöms satsningar på infrastruktur vara lönsam för samhället genom att det gynnar tillväxten i kommunen.
- + Satsningar på ökad hållbarhet i transportsystemet leder till en mer hälsosam och hållbar stad i sin helhet. Samhällets kostnader för de problem som trafiksystemet kan orsaka minskar.
- + Förbättrad regional infrastruktur leder till en ökad närhet till en större marknad för arbete och näringsliv, vilket leder till minskad sårbarhet och utveckling.
- Strategierna kan innebära relativt stora investeringar i infrastruktur. Några större järnvägsinvesteringar är emellertid främst statliga medel.

3.14 Vatten, havet och naturen

(+) Minskade kostnader eller vinster/ (-) Ökade kostnader

Planförslaget innebär både hänsynstagande och varsam exploatering för att vatten, havet och naturen långsiktigt ska kunna användas som resurs för kommunens medborgare och tillväxt. Planförslagets strategier är också att utveckla denna resurs så att kommunens attraktivitet kan stärkas.

3.15 Arbete och företagande

(+) Minskade kostnader eller vinster/ (-) Ökade kostnader

Planförslaget innebär strategier som skapar goda förutsättningar för befintliga och nya arbetstillfällen i Piteå.

Kommunalekonomiska effekter

- + Företagsstödande investeringar ger vinster tillbaka till kommunen.
- Strategierna innebär investeringar i form av infrastruktur för näringslivet.

Samhällsekonomiska effekter

- + Arbetstillfällen är en av de viktigaste frågorna för kommunens möjligheter att växa. Här kommer alla satsningar som kan ge nya arbetstillfällen att löna sig långsiktigt.

3.16 Besök och handel

(+) Minskade kostnader eller vinster/ (-) Ökade kostnader

Planförslaget innebär strategier som syftar till att utveckla och stärka befintlig handel. Planförslaget innebär också aktiviteter och evenemang som stärker Piteå som besöksstad.

Kommunalekonomiska effekter

- + Strategierna syftar till att stärka befintliga handelsplatser där infrastruktur redan tidigare finns.
- + Fler besökare och ökad omsättning inom besöksnäringen genererar ökade skatteintäkter
- Aktiviteter och evenemang kan orsaka kostnader för kommunen.

Samhällsekonomiska effekter

- + Satsningar på Piteå som handels- och besöksstad är centrala för att skapa ett hållbart näringsliv, attraktivitet och tillväxt.

4 Konsekvenser för riksintressen

Piteå kommuns samlade bedömning av hur riksintressena påverkas av ÖP 2030 är att merparten av riksintressena stärks, några tillvaratas och riksintresset för Norrbottens kust och skärgård samt totalförsvarets intresse påverkas negativt endast om närmare utredning av utredningsområden för vindbruk i havet skulle visa att etablering av vindkraft vore möjligt. Någon utredning av utredningsområdena är inte aktuell för närvarande eller inom överskådlig framtid.

Riksintresse för rennäring kan påverkas negativt om utredningsområde vid Piteå Havsbad realiserar som verksamhetsområde för sport och rekreation. Piteå kommun har för avsikt att skapa expansionsmöjligheter närmare Haraholmen och kommer långsiktigt arbeta för att minska intrånget i renbeteslandet. Trots detta kvarstår ytan i Översiktsplan som planerad. Anledning till detta är att bibehålla expansionsytor fram till ny industrimark kan tas i anspråk. Den expansionsyta som finns markerat i anslutning till Pite Havsbad kvarstår.

4.1 Kulturmiljövård (MB 3 kap 6 §)

Samtliga riksintressen för kulturmiljövården utgör Hänsynsområden för kulturmiljövård i ÖP 2030 och ska bevaras och vårdas. Några av dessa områden kan utvecklas under programperioden. De benämns i kartan som Utvecklingsområden Kulturmiljö. För dessa tas utvecklingsprogram fram samt detaljplaner ses över i syfte att ge ett bättre skydd åt områdena. Utvecklingsområden som berör riksintresset är Öjeby kyrkstad, Hortlax kyrkstad och delar av stadsmiljöprogrammets avgränsningsområde.

Inga nya områden för bebyggelse, verksamhetsområden eller infrastruktur har pekats ut i ÖP 2030 inom områden av riksintresse för kulturmiljövården. Sedan ÖP Landsbygden 2007 finns två utvecklingsområden för bebyggelse, förtätning, utpekade i Rohnäs respektive Svensbyn inom området som omfattas av bevarandeprogrammet för odlingslandskapets natur- och kulturvärden.

Piteå kommuns bedömning är att riksintresset för kulturmiljövården har stärkts genom ÖP 2030.

4.2 Naturvård samt Natura 2000-områden (MB 3 kap 6 § samt 7 kap 27-29 §§)

Samtliga riksintressen för naturvården utgör Hänsynsområden för natur i ÖP2030 och ska särskilt beaktas så att områdenas värden och funktioner inte försämras. Några områden har pekats ut som särskilt värdefulla. De benämns i kartan Utvecklingsområden för natur. För dessa tas särskilda planer för utveckling och skötsel fram så att områdenas attraktivitet, tillgänglighet och värden tas till vara.

Inga nya områden för bebyggelse, verksamhetsområden eller infrastruktur har pekats ut i ÖP 2030 inom områden av riksintresse för naturvården samt Natura 2000-områden. Sedan ÖP Landsbygden 2007 finns tre utvecklingsområden för bebyggelse, förtätning, utpekade i Långnäs, Bölebyn och Sikfors inom riksintresse Piteälven.

Piteå kommuns samlade bedömning är att riksintresset för naturvård samt Natura 2000-områden har stärkts genom ÖP 2030.

4.3 Norrbottens kust och skärgård (MB 3 kap 6 § samt 4 kap 1-2 §§)

Området för riksintresse för friluftslivet och kustturism har sedan Vindbruksplanen 2014 utökats till att gälla ut till territorialgränsen och inte som när beslutet togs strax utanför öarna. I och med detta har riksintresset stärkts.

Inom området ligger bland annat Piteå tätort och således sker tätortsutvecklingen inom Piteå kommun i stor utsträckning inom detta riksintresseområde. ÖP 2030 pekar ut en del nya områden för bebyggelseutveckling utöver de som fanns i ÖP Stadsbygden 2001 och ÖP Skärgården 2004. Tre områden som utpekats som Planerad bebyggelse i ÖP2001 har i ÖP2030 fått beteckningen Utredningsområde bebyggelse (Övermarken i Hortlax, Holmen i Öjebyn

och område sydost om Storträsket på Pitholm). Ett reservområde för bostäder på Pitholm har tagits bort och ersatts av ett Utredningsområde bebyggelse väster om Storträsket. Tillkommande Utredningsområden bebyggelse är Hemlunda, Södra Färön, Tingsholmen, Klubbgården, Norrstrand, ett område mellan Svartudden och Nötön, ett område på Nötön samt ett på Renön. Samtliga dessa områden utgör tätortsutveckling.

Riksintresset stärks genom särskilda strategier för Havet, vattnen och skärgården:

- Skärgården ska göras tillgänglig genom en god infrastruktur:
  - Under sommarhalvåret prioriteras farleder för båt och fartygstrafik.
  - Under vinterhalvåret prioriteras Nördfjärdens isbana och skidspår.
- Genom att utveckla möjligheterna till boende kan skärgården komma fler till godo. Boende och byggande i skärgården hänvisas i första hand till den inre skärgården. Exploatering i den yttre skärgården sker med småskalighet och med syfte att öka tillgängligheten.
- Alla områden, avsatta för naturskydd, är tysta områden som ska värnas. Utveckling som stärker reservatens tillgänglighet och attraktionskraft är önskvärd.

Riksintresset påverkas negativt av att ytterligare verksamhetsområden pekats ut. Ett område väster om E4 och norr om Piteälven, ett område vid Sandholmens reningsverk samt ett område vid Piteå Havsbad, samtliga områden en följd av tätortsutveckling.

Riksintresset kan påverkas negativt om utredningsområden för vindbruk i havet, Klockgrundet och Tärnans grund (Vindbruksplan 2014) efter utredning tas i bruk för vindkraft. Utöver riksintresse Norrbottens kust och skärgård utgör även totalförsvarets intressen ett motstående intresse till vindbruk i de utpekade utredningsområdena. Piteå kommuns samlade bedömning är att riksintresset har stärkts genom Vindbruksplan 2014 och ÖP 2030 men kan påverkas negativt om utredningsområden för vindbruk i havet tas i anspråk för vindbruk.

Piteå kommuns bedömning är att riksintresset Norrbottens kust och skärgård har stärkts genom Vindbruksplan 2014 och ÖP 2030. Skulle utredning visa att etablering av vindkraft i havet är möjligt skulle riksintresset påverkas negativt.

4.4 Rennäringen, yrkesfisket eller vattenbruk (MB 3 kap 6 § samt 4 kap 5 §)

Ingen ny bostadsbebyggelse förslås inom område av riksintresse för rennäringen. I ÖP Stadsbygden 2001 finns sex utpekade verksamhetsområden inom område av riksintresse för rennäringen. Ett av dessa områden på Pitholm utpekade som Reservområde för verksamheter är placerat inom riksintressets kärnområde och har tagits bort från ÖP2030. För att ersätta det området har ett Utredningsområde verksamheter pekats ut söder om det borttagna området, mellan järnvägen och väg 506 utanför riksintresseområdet för rennäring. Utöver det har ett Utredningsområde sport och rekreation pekats ut norr om Piteå Havsbad inom riksintresse rennäring. I den utredningen är det av särskild vikt att hantera riksintressena Järnväg och Rennäring.

Regeringen har lämnat tillåtlighet för vindkraft inom riksintresse för rennäring då det bedömts som möjligt med rennäring och vindkraft inom samma område. Ett område i anslutning till Piteå Havsbad tangerar riksintresse rennäring.

Då ett reservområde för verksamheter från ÖP2001 tagits bort och ersatts av ett område utanför riksintresset stärks riksintresset för rennäring men kan påverkas negativt om utredning visar att verksamhetsområde sport och rekreation kan realiseras.

Bondöfjärden är utpekad som riksintresse för yrkesfisket. Riksintresset säkerställs genom en strategi under rubriken Vatten: I särskilt värdefulla havsområden ska kommunen ta särskild hänsyn vid exploatering." En skrivning som även innefattar Bondöfjärden.

Riksintresset kan påverkas negativt om utredningsområden för vindbruk i havet, Klockgrundet och Tärnans grund (Vindbruksplan 2014) efter utredning tas i bruk för vindkraft.

ÖP 2030 definierar särskilt värdefulla havsområden som de som är grundare än 6 m samt några utvalda inventerade havsvikar.

4.5 Kommunikationsanläggningar (MB 3 kap 8 §)

Riksintresset utgörs av tre vägsträckor, två järnvägssträckor, korridoren för Norrbotniabanan samt farled och Haraholmens hamn.

Det högsta trafikflödet i Piteå finns på väg 506 Timmerleden, på delen mellan Svartuddsvägen och cirkulationsplatsen vid Lasarettsvägen där flödet överstiger 15000 fordon per dygn. Även på Europaväg 4 mellan väg 373 Arvidsjaurvägen och väg 506 är flödet högt. Europaväg 4 är viktig för såväl person- som godstrafik vilket ställer höga krav på trafiksäkerhet och framkomlighet. När ombyggnationen av E4:an mellan Bonäset och Rosvik färdigställts kommer hela sträckan genom kommunen att vara mötesfri och två nya planfria korsningar i Norrfjärden stå klara.

Norrbotniabanans korridor beslutades som riksintresse 2010 (JU 140). Därefter har allt arbete med banan avbrutits vilket har haft och har stor negativ inverkan på kommunens utveckling av bebyggelse och verksamheter.

Riksintresse för kommunikationer såsom järnväg, väg, sjöfart påverkas inte negativt av kommunens planering som helhet. Kommunen har pekat ut områden lämpliga för vindkraft i områden som korsas av riksintressen för järnväg och väg. Lämpliga områden har i de fallen skyddszon mot väg och järnväg. Områden lämpliga för vindkraft har inte pekats ut inom MSA-tytor för Luleå, Arvidsjaur och Vidsels flygplatser.

Riksintresse för järnväg, Norrbotniabanan, berörs av ett område där flera överlappande mark- och/eller vattenanvändningar ses i kartan vid utredningsområdet för resecentrum. Kommunen har initierat ett projekt, kallat "Västra Knuten", som ska koordinera de projekt som har anknytning till området, projekt såsom; planering för resecentrum, Åtgärdsvalsstudie Timmerleden, Åtgärdsvalsstudie järnväg, Norrbotniabanan samt ändrad användning av bangården i syfte att utveckla Piteå centrum med ett nytt bostads- och verksamhetsområde - Västermalm. Allt eftersom staden förtätas, ställs större krav på trafikplanering så att en fortsatt god miljö behålls och utvecklas. Planering sker i nära dialog med Trafikverket.

En ny farled och hamn kommer att inrättas inom riksintresse för sjöfart, farleder och hamnområde. Den sträcker sig mellan farleden och till Sandholmen, invid kommunens avloppsreningsverk. Farleden är i första hand avsedd för transport av råvaror via E4 och väg 506 till Kappa Kraftliner och kommer att minska belastningen på väg 505/506 mellan Haraholmens hamn och Kappa.

En trafikutredning genomförd 2014 visar att i ÖP2030 utpekade vägar i bostadsområden i stadskärnan, varav väg 505 som är ett riksintresse utgör en av dessa, inte kommer att påverkas kapacitetsmässigt i nämnvärd omfattning. Däremot kan anslutningspunkter mot väg 505 från planerat bostadsområde på Lövholmen komma att måste förändras utifrån trafiksäkerhet. Detta måste ske i dialog med trafikverket.

4.6 Elproduktion och distribution (MB 3 kap 8 §)

Fyra 400 kV-stamledningar går genom kommunen i nord-sydlig riktning. Dessa anläggningar kan beröras av vindkraftsetablering i två av de Lämplia områden Piteå kommun pekat ut. I riktlinjerna har fastställts att Svenska Kraftnäts riktlinjer för säkerhetsavstånd ska iakttas.

4.7 Vattenförsörjning (MB 3 kap 8 §)

Inom Havs- och vattenmyndigheten (HAV) pågår ett utredningsarbete om vilka dricksvattenresurser som ska pekas ut som riksintressen.

Piteå kommun har i yttrande till HAV önskat och påpekat vikten av att Piteås huvudvattentäkt pekas ut som riksintresse.

4.8 Totalförsvaret (MB 3 kap 9 §)

Totalförsvarets intressen säkerställs genom bland annat de samrådskrav som föreligger vid bygglov och miljöprövning av vindkraftverk. Vindbruksplan 2014 har två utredningsområden för vindbruk utpekat i havet inom område av riksintresse för totalförsvaret. Området utgör även riksintresse för vindbruk. Området har inte pekats ut som lämpligt för vindbruk då ytterligare utredningar om möjligheten att lokalisera vindkraft till området behövs.

Piteå kommuns bedömning är att totalförsvarets intressen inte påverkas negativt av ÖP 2030.

4.9 Vindbruk (MB 3kap 8 §)

Vindbruk i kommunen har ingående behandlats i Vindbruksplan, tematiskt tillägg till översiktsplanen, antagen 2014. Planen behandlar ingående vindbruksintresset gentemot andra intressen och pekar ut stora områden i kommunen som lämpliga för vindbruk (knappt 20 procent av kommunens landyta).

Riksintresse för vindbruk har reviderats 2013 och redovisas inte i Vindbruksplan 2014. Revideringen av riksintresset bygger på den vindkartering som gjordes 2011. Denna kartering har utgjort underlag i Vindbruksplan 2014 varför Piteå kommun anser att vindbruksplanen är aktuell. I Vindbruksplan 2014 gjordes en noggrann avvägning mellan vindresursen och andra intressen. En förnyad prövning gentemot det reviderade riksintresset skulle komma till samma resultat.

Piteå kommuns bedömning är att riksintresset för vindbruk är väl tillvarataget i Vindbruksplan 2014.

4.10 Jord- och skogsbruk (MB 3 kap 4 §)

Det nationella intresset av att bevara jordbruksmark säkerställs genom särskilda skrivningar om jordbruksmark under rubrikerna Gestaltning och Grönstruktur i Planstrategierna.

ÖP 2030 pekar ut ett utredningsområde för bostäder på jordbruksmark. Området ligger på Hemlunda, inom ett

Det nationella intresse skogsbruk säkerställs genom att följande behov för fortsatt arbete pekats ut:

- Piteå kommun ska, som markägare, vara ett föredöme och bidra till det ekologiskt hållbara samhället genom att visa väg för hur sociala och ekologiska värden kan göras kända, tas till vara och säkras. Skogsbruk, skötsel och planering är sammanhang där Piteå kommun ska vara det goda exemplet.

Piteå kommuns bedömning är att de nationella intressena tillvaratas av ÖP 2030.

4.11 Värdefulla ämnen och mineral (MB 3 kap 7 §)

Piteå kommun har inga sådana områden av riksintresse.

ÖP2030

Översiktsplan för Piteå

